

SOCIALNÄMNDEN

TORSDAG 30 JANUARI 2020, KL. 13.30 STADSHUSET SAL B

Gruppmöten: 12.30-13.30

S-, C- och MP-grupp: B-salen

M-, L- och KD-grupp: Översikten

SD-grupp: Insikten

V-grupp: Avsikten

BESLUTSÄRENDEN SEKRETESS

1	Nedläggande av faderskapsutredning	SN20/6
2	Särskilt förordnad vårdnadshavare	SN20/7
3	Nedläggande av faderskapsutredning	SN20/6

INFORMATIONÄRENDEN

1	Aktuella tillsyner och granskningar	Representanter
division Social
omsorg 10 min
2	Verksamhetsuppföljning enligt beställning 2020	Representanter
division Social
omsorg 60 min
3	Tillstånd och tillsyn över försäljning av tobak	Handläggare
division Social
omsorg 10 min

BESLUTSÄRENDEN

1	Rapport över genomförd tillsyn av serveringstillstånd 2019
- Tjänsteskrivelse
- Rapport	SN18/44
2	Riktlinjer för alkoholserving
- Tjänsteskrivelse
- Förslag till riktlinjer	SN19/54

3	Rapport över Lex Sarah och avvikelser inom Socialnämndens verksamheter 2019 <ul style="list-style-type: none"> - Tjänsteskrivelse - Rapport 	SN19/2
4	Yttrande över revisionsrapport: Granskning av ekonomistyrning <ul style="list-style-type: none"> - Tjänsteskrivelse - Förslag till yttrande - Revisionsrapport 	SN19/59
5	Verksamhetsberättelse för Socialnämnden 2019 <ul style="list-style-type: none"> - <i>Handlingar distribueras separat</i> 	SN20/12
6	Familjerådgivningens verksamhet 2019 <ul style="list-style-type: none"> - Tjänsteskrivelse 	SN19/27
7	Rapportering av genomförd internkontroll 2019 <ul style="list-style-type: none"> - Tjänsteskrivelse - Bilaga 	SN19/26
8	Internkontrollplan 2020 <ul style="list-style-type: none"> - Tjänsteskrivelse - Förslag till internkontrollplan - Risk- och väsentlighetsanalys 	SN20/13
9	Attestförteckning för Socialnämnden 2020 <ul style="list-style-type: none"> - Tjänsteskrivelse - Förslag till attestförteckning 	SN20/14
10	Delegationsärenden	SN20/4
11	Anmälningsärenden	SN20/1

Marjo Gustafsson
Ordförande

Caroline Svensson
Sekreterare

SN §

Dnr SN20/6

Nedläggande av faderskapsutredning

Sekretess. Handlingar distribueras vid gruppmöten innan sammanträdet.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

SN §

Dnr SN20/7

Särskilt förordnad vårdnadshavare

Sekretess. Handlingar distribueras vid gruppmöten innan sammanträdet.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

|

|

|

SN §

Dnr SN20/6

Nedläggande av faderskapsutredning

Sekretess. Handlingar distribueras vid gruppmöten innan sammanträdet.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

SN §

Dnr SN18/44

Rapport över genomförd tillsyn avseende serveringstillstånd 2019

Socialnämnden beslutade 2018-12-06 att godkänna en tillsynsplan avseende serveringstillstånd för Nyköpings kommun år 2019. Planen överlämnades, enligt bestämmelser i alkohollagen, till Länsstyrelsen. Division Social omsorg fick i uppdrag att i samband med delårs- och årsbokslut 2019 rapportera till nämnden hur tillsynen genomförts. Division Social omsorg lämnade en återrapportering för delåret vid socialnämndens sammanträde 2019-10-17 och har nu också lämnat en skriftlig helårsrapport. Rapporten lämnas som bilaga till tjänsteskrivelse.

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar

att godkänna årsrapporten över genomförd tillsyn avseende serveringstillstånd 2019, bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2019-01-03

Beslutet skickas till

Division Social omsorg

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Socialnämnden

Rapport över genomförd tillsyn avseende serveringstillstånd 2019

Ärendet i korthet

Socialnämnden beslutade 2018-12-06 att godkänna en tillsynsplan avseende serveringstillstånd för Nyköpings kommun år 2019. Planen överlämnades, enligt bestämmelser i alkohollagen, till Länsstyrelsen. Division Social omsorg fick i uppdrag att i samband med delårs- och årsbokslut 2019 rapportera till nämnden hur tillsynen genomförts. Division Social omsorg lämnade en återrapportering för delåret vid socialnämndens sammanträde 2019-10-17 och har nu också lämnat en skriftlig helårsrapport. Rapporten lämnas som bilaga till tjänsteskrivelse.

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar

att godkänna årsrapporten över genomförd tillsyn avseende serveringstillstånd 2019, bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2019-01-03

Anna Ulf

Sakkunnig tjänsteman

Beslutet skickas till

Division Social omsorg

Helårsrapport 2019

Serveringstillstånd

Innehåll

Bakgrund	3
Syfte med tillsynsverksamheten enligt alkohollagen.....	3
Förebyggande arbete – 2019	3

Bakgrund

I Nyköpings kommun arbetar två alkoholinspektörer på heltid. Kommunen levererar också tjänster på området till Oxelösund, Trosa samt Gnesta kommun.

Nyköpings kommunen har vid årsskiftet 2019/2020 ett stabilt antal stadigvarande serveringstillstånd. Det har utökats med fyra nya serveringsställen och sju stycken ägarbyten har genomförts på årsbasis. Inför verksamhetsåret 2020 ser antalet ut som följer:

- Stadigvarande serveringstillstånd – sjuttio två (72) stycken
- Tillfälliga serveringstillstånd – fyrtio fem (45) stycken på årsbasis

Syfte med tillsynsverksamheten enligt alkohollagen

All försäljning av alkoholdrycker ska skötas på ett sådant sätt att skador i möjligaste mån förhindras. Servering av alkohol får endast ske i sådan omfattning och i sådana former att skador eller brister i ordning och nykterhet inte föreligger. Som ett särskilt skydd mot ungdomar finns också åldersgränser som ska bevakas.

Förebyggande arbete – 2019

Alkoholinspektörerna har under år 2019 anordnat en krögarträff och cirka fyrtio stycken restaurangägare kom till träffen. Arbetsförmedlingen deltog och berättade om rekrytering och kompetensförsörjning inom restaurangbranschen. Polisen pratade om läget i kommunen, Skatteverket lämnade information om ändringarna i arbetsgivardeklarationerna.

Utbildning i ansvarsfull alkoholservering (AAS) för krögare, restaurangpersonal och ordningsvakter ägde rum i maj. Utbildningen är ett återkommande inslag och är mycket uppskattat av restaurangpersonal och krögare. Drygt fyrtio stycken deltog.

Alkoholinspektionerna har alltid besökt serveringsställen vid ny ansökan samt vid flera tillfällen platser där tillfälliga serveringstillstånd har sökts. Detta för att försäkra sig om att servering kommer att bedrivas enligt alkohollagens krav.

Minst 2 gånger per år skickas ett informationsbrev till krögare. I brevet informeras restaurangägare om nyheter inom alkoholområdet, statistik, eventuella lagändringar mm.

Alkoholinspektörerna har under året träffat samtliga krögare som har nyetablerat sig i kommunen samt alla ägare till befintliga restauranger.

Tillsyn 2019

Sjuttiosju (77) tillsynsbesök har utförts i Nyköpings kommun under 2019. Näst intill alla serveringsställen har fått minst ett besök under året. Objekt vilka har ungdomlig publik, nöjesutbud och mycket hög försäljning av alkohol har fått flera tillsynsbesök.

Alkoholinspektörerna har valt att utöva tillsyn under dagar där det förväntas vara mycket folk och störningar. Tillsynsbesök genomförs oftast under kvällstid. Ett mycket nära samarbete med Polisen och Skatteverket har resulterat i flera öppnade tillsynsutredningar. En länsövergripande tillsyn genomfördes i oktober där medverkade polisen, tullverket och skatteverket.

Alkoholinspektörerna har arbetat under året kontinuerligt med inre tillsyn av tillståndshavare och dess bolag. Likt yttre tillsyn bedrivs inre tillsyn i samarbete med Polismyndigheten samt Skatteverket vilka även är kommunens remissinstanser.

Statistik - handläggning av serveringstillstånd

Ägarbyten	7
Nyetableringar	4
Godkännande av nya (PBI) personer med betydande inflytande	3
Utökad tillstånd – bifall	8
Godkännande av ny bolagsform	1
Tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten	16
Tillfälligt serveringstillstånd till slutet sällskap	29
Pausservering	2
Övriga ärenden	1

Statistik - sanktioner samt återkallelse mm.

Avslag	1
Återkallelse av serveringstillstånd	1
Varning	1
Erinran	2
Tillsynsärenden	4

Sammanfattning

I Nyköpings kommuns Tillsynsplan för serveringstillstånd 2020 återfinns övergripande mål utifrån vilka kommunen utformar sitt arbete på området.

Inspektörerna har genomfört både inre och yttre tillsyn och fortsätter med sitt förebyggande arbete. Tack vare samverkan med Polisen och Skatteverket har tillsynen förbättrats. Fortsatt samverkan med Polisen, Miljökontoret, Skatteverket samt Räddningstjänsten fortgår under 2020.

Två alkoholinspektörer arbetar på heltid med alkoholärenden. Under 2019 har Division social omsorg även tagit över tillsyn och handläggning enligt tobakslagen. En ny tjänst har tillkommit som jobbar med tobak, men där alkoholinspektörerna ska vara behjälpliga med den ekonomiska granskningen.

Division Social Omsorg

Nyköping 2020-01-16

Marie Johannesson
Alkoholinspektör

Lukasz Kraczek
Alkoholinspektör

SN §

Dnr SN19/54

Riktlinjer för alkoholserving

Nuvarande riktlinjer för alkoholserving beslutades av Kommunfullmäktige 2015-0-08. Ett behov av revidering finns med hänvisning till den praxis som vuxit fram.

Enligt kommunens riktlinjer för framtagande av styrdokument ska riktlinjer beslutas av nämnd, varför föreliggande revidering förslag fastställs av Socialnämnd inte Kommunfullmäktige.

Regelbundna avstämningar och möten sker med krögarna och en dialog om förslag och förändringar har förts.

Av alkohollagens 8 kap 9 § framgår att kommunen ska ta fram riktlinjer för hur alkohollagen ska tillämpas lokalt.

Statens Folkhälsoinstitut har tagit fram en modell för hur de kommunala riktlinjerna på området bör utformas och föreliggande förslag följer den modellen.

Förutom redaktionella ändringar finns två större förändringar

1) att öppettiden för uteservering i centrala Nyköping har förlängts till klockan 24.00 söndag till torsdag. Där hade krögarna själva önskat en öppettid fram till 01.00.

2) att giltighetstiden för ett tillfälligt serveringstillstånd för servering till allmänheten har förlängts till att omfatta en period om 20 veckor under samma kalenderår mot tidigare 12 veckor.

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar

att anta Riktlinjer för alkoholserving enligt bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2020-01-16

att Riktlinjerna gäller från och med 2020-03-01

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

SN §

Dnr SN19/54

Beslutet skickas till

Berörda remissinstanser

Länsstyrelsen i Sörmland

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

|

|

|

Riktlinjer för alkoholservering

Ärendet i korthet

Nuvarande riktlinjer för alkoholservering beslutades av Kommunfullmäktige 2015-0-08. Ett behov av revidering finns med hänvisning till den praxis som vuxit fram. Enligt kommunens riktlinjer för framtagande av styrdokument ska riktlinjer beslutas av nämnd, varför föreliggande revidering förslag fastställs av Socialnämnd inte Kommunfullmäktige.

Regelbundna avstämningar och möten sker med krögarna och en dialog om förslag och förändringar har förts.

Av alkohollagens 8 kap 9 § framgår att kommunen ska ta fram riktlinjer för hur alkohollagen ska tillämpas lokalt.

Statens Folkhälsoinstitut har tagit fram en modell för hur de kommunala riktlinjerna på området bör utformas och föreliggande förslag följer den modellen.

Förutom redaktionella ändringar finns två större förändringar

- 1) att öppettiden för uteservering i centrala Nyköping har förlängts till klockan 24.00 söndag till torsdag. Där hade krögarna själva önskat en öppettid fram till 01.00.
- 2) att giltighetstiden för ett tillfälligt serveringstillstånd för servering till allmänheten har förlängts till att omfatta en period om 20 veckor under samma kalenderår mot tidigare 12 veckor.

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar

att anta Riktlinjer för alkoholservering enligt bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2020-01-16

att Riktlinjerna gäller från och med 2020-03-01

Solweig Ericsson-Kurg

Chef Beställarkontoret

Beslutet skickas till

Skriv vilka som ska få beslutet skickat till sig. Vid behov, skriv vilka bilagor som ska skickas till mottagaren tillsammans med beslutet.

Exempel, Sökande (med besvärshänvisning)

RIKTLINJER

Riktlinjer för alkoholserving

Antagen av

Innehåll

1. Politisk inriktning	4
2. Inledning	4
3. Syftet med riktlinjerna för alkoholservering	4
4. Hur riktlinjerna ska användas	5
5. Alkohollagen – en skyddslag	5
6. Ansökan och handläggning	5
6.1. Handläggningstider vid ansökan	5
6.1.1. Rättsregel	5
6.1.2. Riktlinje	6
6.2. Kommunens informationsskyldighet mm	6
6.2.1. Rättsregel	6
6.2.2. Riktlinjer	6
6.2.3. Kunskapsprov	7
6.3. Remissyttrande	7
6.3.1. Rättsregel	7
6.3.2. Riktlinje	8
7. Olägenheter på grund av serveringställets belägenhet eller andra skäl	9
7.1. Rättsregel	9
7.2. Riktlinje	9
7.2.1. Störningar för omgivningen	9
7.2.2. Restaurangens inriktning	9
7.2.3. Hänsyn till barn och ungdomar	9
7.2.4. Idrottsanläggningar	10
8. Kommunens tillsynsverksamhet	10
8.1. Rättsregel	10
8.2. Riktlinje	10
8.2.1. Förebyggande arbete	11
8.2.2. Inre tillsyn	11
8.2.3. Yttre tillsyn	11
9. Återkallelse mm	11
9.1. Rättsregel	11
9.2. Riktlinje	12

10.	Avgifter för tillståndsprovning samt tillsynsavgifter ...	12
10.1.	Rättsregel	12
10.2.	Riktlinje	13
11.	Riktlinjer vid serveringstider	13
11.1.	Rättsregel	13
11.2.	Riktlinje	13
12.	Ordning och nykterhet	14
12.1.	Rättsregel	14
12.2.	Riktlinje	14
13.	Uteserveringar.....	15
13.1.	Rättsregel	15
13.2.	Riktlinje	15
14.	Gemensamt serveringsutrymme	16
14.1.	Rättsregel	16
14.2.	Riktlinje	16
15.	Villkor vid meddelande om serveringstillstånd	16
15.1.	Rättsregel	16
15.2.	Riktlinje	16
16.	Tillfälliga tillstånd till allmänheten och slutna sällskap	17
16.1.	Rättsregel	17
16.2.	Riktlinje	17
17.	Folköl	18
17.1.	Rättsregel	18
17.2.	Riktlinjer.....	19
18.	Övrigt	19
18.1.	Olaga diskriminering i samband med restaurangbesök.....	19

1. Politisk inriktning

Nyköpings kommun är en kommun där människor ska känna sig trygga och trivas. Kommunen ska vara attraktiv för både invånare, besökare och företag.

I Nyköpings kommun ska alkoholserving ske på ett ansvarsfullt och seriöst sätt, med hänsyn till människors hälsa och trygghet.

2. Inledning

Lagstiftaren har i alkohollagen (2010:1622) lagstiftat om att kommunerna ska ha riktlinjer. Statens folkhälsoinstitut (FHI) har tagit fram en modell för hur de kommunala riktlinjerna för alkoholserving ska utformas, den är uppdaterad 2014-12-18 av Folkhälsomyndigheten (FoHM). Bakgrunden är att de riktlinjer som finns skiljer sig mycket åt i fråga om omfattning, detaljnivå och aktualitet. Nedanstående riktlinjer är framtagna enligt FHI/FoHM:s modell att gälla för Nyköpings kommun.

Av 8 kapitlet 9 § alkohollagen (2010:1622) framgår att kommunen ska informera och vad som gäller enligt alkoholagen och tillhörande föreskrifter och att kommunen ska ta fram riktlinjer för hur alkohollagen ska tillämpas lokalt.

Kommunerna ska ha tydliga riktlinjer som bland annat redogör för vilken hänsyn till lokala förhållanden som kommunen tar vid tillståndsprövningen.

Nyköpings kommuns riktlinjer är politiskt förankrade och beslutade av socialnämnden. Riktlinjerna publiceras på kommunens webbplats så att allmänheten enkelt kan ta del av dem. Riktlinjerna ska spegla kommunens uppfattning och ambitionsnivå. De ska revideras regelbundet, dock minst året efter varje valår.

3. Syftet med riktlinjerna för alkoholserving

Syftet med de kommunala riktlinjerna för serverings – och provsmakningstillstånd är att skapa föutsägbarhet för om en etablering som planeras kan ges tillstånd. Genom dessa riktlinjer får allmänheten kännedom om den lokala anpassningen till alkohollagen. Det är ett dokument som ska vara till hjälp för handläggarna att fatta beslut i enlighet med den politiska viljeriktningen i kommunen och att beslutet grundas på samma bedömning för alla.

Riktlinjerna ska bidra till:

Minska överkonsumtion av alkohol med särskild fokus på ungdomar och unga vuxna

Att miljöer och arrangemang för barn och ungdomar är alkoholfria

Att motverka brottslighet och minska våldsbrott i offentlig miljö/krogmiljö

Att endast verksamhetsutövare som uppfyller lämplighetskraven ska erhålla tillstånd

Att den som söker tillstånd enkelt ska kunna förutse om de planerade verksamheten kan ges tillstånd

4. Hur riktlinjerna ska användas

Enligt alkohollagen ska kommunen ha tydliga riktlinjer som talar om vad som gäller när man söker serveringstillstånd. Det ska vara lätt för en verksamhetsutövare att förstå vad som gäller i Nyköpings kommun och om den planerade verksamheten kan ges tillstånd.

Det räcker inte för Nyköpings kommun att enbart hänvisa till riktlinjerna som grund för att avslå en ansökan om serveringstillstånd. Det måste finnas konkreta omständigheter som talar mot att tillståndet kan ges exempelvis polisens yttrande.

Riktlinjerna kompletteras med en tillsynsplan. Tillsynsplanen redogör konkret för kommunens planerade tillsynarbete, till exempel vad gäller frekvens på tillsynsbesök och olika tematiska anslag för tillsynen.

5. Alkohollagen – en skyddslag

Alkohollagen utgör en viktig del av alkoholpolitiken och reglerar bestämmelserna om när, var och hur servering av alkoholdrycker får ske.

Alkohollagen är en skyddslag vilket innebär att den ska begränsa alkoholens skadeverkningar. En utgångspunkt är att sociala hänsyn och skyddet för människors hälsa alltid går före företagsekonomiska eller näringspolitiska hänsyn.

6. Ansökan och handläggning

6.1. Handläggningstider vid ansökan

6.1.1. Rättsregel

«5 § alkoholförordningen (2010:1636): Kommunen fatta beslut i ett ärende om serveringstillstånd inom fyra månader från det att en fullständig ansökan har inkommit till kommunen. Om det är nödvändigt på grund av utredningen av ärendet får handläggningstiden förlängas med högst fyra månader. Sökanden ska informeras om skälen för att handläggningstiden förlängs innan den ursprungliga tidsfristen har gått ut. Ett beslut att förlänga handläggningstiden får inte överklagas.

«8 § lagen om tjänster på den inre marknaden (2009:1079): Behörig myndighet ska sända ett mottagningsbevis till sökanden när en fullständig

ansökan har kommit in.

Mottagningsbeviset ska innehålla information om

1. tidsfrist som avses i 7 § och, i förekommande fall, följden av att ett beslut inte fattas inom denna tidsfrist, och

2. möjligheterna till rättslig prövning av beslut”

6.1.2. Riktlinje

I Nyköpings kommun ansvarar Socialnämnd för tillståndsgivning, tillsyn och sanktionsärenden för serveringstillstånd. Försäljning av folköl ansvarar Miljönämnden för.

Nedan följer handläggningstider för specifika ärendeslag, när ansökan är komplett:

Stadigvarande tillstånd till allmänheten eller slutet sällskap – 6 veckor

Ändring av styrelse , yta serveringstid mm – 6 veckor

Tillfälliga tillstånd till allmänheten – 4 veckor

Tillfälliga tillstånd till slutet sällskap – 1 vecka

Anmälningsärenden – 1 vecka

Beslut gällande serveringstillstånd fattas i enlighet med upprättad delgationsordning. Var beslutanderätten ligger i ett specifikt ärende kan påverka hur fort ett ärende kan beslutas.

Vid ansökan om tillfälligt tillstånd till allmänheten eller till slutna sällskap under juni – augusti uppmanas sökande att i god tid inkomma med ansökan och medföljande dokumentation.

6.2. Kommunens informationsskyldighet mm

6.2.1. Rättsregel

«8 kapitlet 9 § alkohollagen: Kommunen ska tillhandahålla information om vad som gäller enligt denna lag och anslutande föreskrifter samt riktlinjer för tillämpningen av föreskrifterna i kommunen”

6.2.2. Riktlinjer

Nyköpings kommun använder sig av sin hemsida: www.nykoping.se som huvudsaklig källa till information. Där återfinns ett omfattande informationsmaterial gällande kommunens arbete och alkohollagen och dess föreskrifter. På kommunens hemsida kan ansökan om serveringstillstånd ske digitalt.

6.2.3. Kunskapsprov

Kunskapsprov ska avläggas i samband med ansökan. Efter 3 misslyckade prov ges avslag på ansökan och ny ansökningsavgift får erläggas. Provresultat meddelas dagen efter och eventuellt omprov får tidigast skrivas om efter 6:e arbetsdagen. Kunskapsprov erläggs av den person som ansöker om serveringstillstånd och/eller av person som ingår i bolaget, vid större koncerner restaurangchef eller liknande.

Nyköpings kommun anordnar krögarträffar och referensgrupper där tillståndshavare i kommunen förväntas delta. Mötena syftar till att alkoholinspektörerna ska kunna föra ut viktig information och samtidigt vara lyhörda för restauratörernas åsikter. Nyköpings kommun lämnar information två gånger per år genom ett informationsbrev som går ut till samtliga restaurangägare. Det kan gälla ny information ändring i lag, statistik mm.

Nyköpings kommun erbjuder utbildning i Ansvarsfull alkoholserings vid minst ett tillfälle per år. Utbildningen erbjuds kommunens tillståndshavare utan kostnad. Kommunen kan meddela villkor som innebär att serveringsansvarig personal bör genomgå ovanstående utbildning eller motsvarande om restaurangen har öppet till kl 02:00.

Nyköpings kommun kommunicerar när ansökan är komplett, endera genom telefon eller via mejlkontakt. Den sökande får också bekräftelse på om anmälan avser kryddning av spridrycker, anmälan av cateringlokal samt serveringsansvarig personal.

Den som bedriver cateringverksamhet ska anmäla lokal och tid för evenemanget till kommunen. Alkoholinspektörerna skickar alltid en tillsynsrapport när de varit på yttre tillsyn, där förklaras vad kommunen har tittat på.

Nyköpings kommun har ett samverksansavtal med polismyndigheten, vilket bland annat gäller hantering av serveringstillstånd.

6.3. Remissyttrande

6.3.1. Rättsregel

« 8 kapitlet 11 § alkohollagen: En ansökan om stadigvarande serveringstillstånd får inte bifallas utan att polismyndighetens yttrande har inhämtats. Det samma gäller om det inte rör sig om arrangemang av endast obetydlig omfattning, tillfälligt serveringstillstånd för servering till allmänheten.

Polismyndigheten ska i sitt yttrande redovisa samtliga omständigheter som ligger till grund för myndighetens bedömning i det enskilda fallet och särskilt yttra sig om sökandes allmänna lämplighet för verksamheten.

8 kap 16 § i alkohollagen: Lokal som används för servering till allmänheten eller för servering till slutna sällskap av de som har stadigvarande serveringstillstånd ska vara lämpliga från brandsäkerhetssynpunkt.»

6.3.2. Riktlinje

Remissförfrågningar avseende serveringstillstånd skickas till andra myndigheter eller liknande:

Polismyndigheten

Räddningstjänsten

Miljönämnden

Skatteverket

Kronofogdemyndigheten

Tullverket

Barn och utbildningsnämnden

Kultur och fritidnämnden

Andra kommuner

Nyköpings kommun lämnar också remissvar till andra myndigheter. Vanligast är Spelinspektionen och andra kommuner. Nyköpings kommun inhämtar också information från kreditupplysningsföretag samt har en rättsdatabas att tillgå.

Genom remissvaren erhåller kommunen en stor mängd information om den sökande, dennes bolag och förutsättningar för den sökta verksamheten. Några exempel på vilken information som lämnas och kommer kommunen till del vid yttranden är :

Vandel

Sökt serveringstid

Krav på förordnade ordningsvakter

Personalbedömning i serveringslokal

Bedömning av brandsäkerhet

Eventuella boendestörningar

Restföring av skatter och avgifter till det allmänna

Betalningsuppsmaningar

Kommunen värderar och bedömer sedan yttranden från andra myndigheter beroende på vilken typ av verksamhet som har sökts eller vad som utgör bakgrund till remissförfrågan. Kort kan sägas att yttranden från polis, räddningstjänst samt från miljönämnden väger tungt vid en bedömning.

7. Olägenheter på grund av serveringställets belägenhet eller andra skäl

7.1. Rättsregel

8 kapitlet 17 § alkohollagen lyder: Om alkoholservering på grund av serveringställets belägenhet eller av andra skäl kan befaras medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa, får serveringstillstånd vägras även om övriga krav som uppställs i lagen är uppfyllda.

7.2. Riktlinje

Vid en ansökan om serveringstillstånd i Nyköpings kommun görs en bedömning om sökt verksamhet utifrån olika kriterier. Polisens och miljönämndens yttrande väger tungt. Bedömning av sökt verksamhet görs utifrån följande exempel:

Nyköping kommun tar fram i sina riktlinjer vilka kriterier som tillämpas i bedömningen för att det ska bli tydligare för dem som ansöker om serveringstillstånd. Kommunen måste dock alltid bedöma samtliga omständigheter i den enskilda fallet.

7.2.1. Störningar för omgivningen

Störningar för omgivningen och närboende kan vara skäl för avslag, delvis avslag eller inskränkningar i serveringstillståndet avseende serveringstider inom och utomhus.

7.2.2. Restaurangens inriktning.

Restaurangens inriktning till exempel renodlad restaurang för matservering, restaurang med nöjesverksamhet eller restaurang som vänder sig till ungdomar. Nyköpings kommun kan också begränsa serveringstider, t.ex. där servering endast får ske två timmar före och två timmar efter aktivitet.

7.2.3. Hänsyn till barn och ungdomar

Specifika miljöer där tillståndgivningen bör ske restriktivt till exempel i närhet eller i anslutning till skolmiljöer. Undantaget här är restarungskolor och liknande utbildningar

7.2.4. Idrottsanläggningar

Nyköpings kommun har en restriktiv syn på alkoholservice i samband med idrottsutövande eller i lokaler där sådant kan förekomma. En bedömning görs i varje enskild fall utifrån de förutsättningar ansökan omfattar med särskild fokus på arrangemangets art, publikens sammansättning vad gäller till exempel ålder och risken för ordningsstörningar.

Idrottsanläggningar och liknande kan användas för andra ändamål såsom konserter, mässor och dylikt. Nyköpings kommun genomför då en bedömning av sökt arrangemang och fattar därefter lämpligt beslut.

Vid eventuellt beviljande av serveringstillstånd i idrotthall eller liknande ska serveringen ske på väl avgränsade ytor och inte inrymma läktarplats. Alkoholservice och innehav av alkohol får inte förekomma på läktarplats.

8. Kommunens tillsynsverksamhet

8.1. Rättsregel

« 9 kap 2 § alkohollagen: Kommunen och polismyndigheten har tillsyn över efterlevnaden av de bestämmelser som gäller för servering av alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat. Kommunen och polismyndigheten har också tillsyn över detaljhandeln med folköl. Kommunen ska upprätta en tillsynsplan som ska ges in till länsstyrelsen.

Lag (2019:345)»

« 9 kap 3 § alkohollagen: För tillsynen över efterlevnaden av bestämmelserna om marknadsföring i 7 kap finns det särskilda regler i marknadsföringslagen (2008:486). Tillsynen över efterlevnaden av bestämmelserna gentemot den som har serveringstillstånd får, i fråga om marknadsföring på serveringsstället, utövas också av kommunen. För kommunens tillsyn gäller inte 7 kap 8 § alkohollagen.»

8.2. Riktlinje

Nyköpings kommun och polismyndigheten är de lokala tillsynsmyndigheterna som ska kontrollera verksamheten med serveringstillstånd och dess efterlevnad av bestämmelserna i alkohollagen. Tillsynsarbetet är uppdelat i tre delar. Dessa delar är förebyggande arbete, inre tillsyn samt yttre tillsyn. Tillsynen kan också delas upp i rutin – respektive påkallad tillsyn.

Rutintillsyn är sådan tillsyn som enligt fastställd tillsynsplan är inplanerad medan den påkallade tillsynen genomförs utifrån någon specifik händelse som inträffat eller att information om till exempel missförhållande har inkommit till kommunen.

8.2.1. Förebyggande arbete

Inom det förebyggande arbete ryms en mängd olika aktiviteter. Till exempel dialog och diskussion med kommunens restauratörer, utbildning i ansvarsfull alkoholservering samt deltagande i olika nätverk. Syftet med förebyggande arbete är ett sätt att sprida kunskap till de som har ett serveringstillstånd om hur de ska arbeta för att följa alkohollagens regler i sin verksamhet.

8.2.2. Inre tillsyn

Vid inre tillsyn granskar kommunen sådant som tillståndshavaren enligt alkohollagen och dess föreskrifter är skyldiga att sköta. Några få exempel på inre tillsyn är granskningen av bokföring, att skatter och avgifter till det allmänna betalas i tid. Nyköpings kommun använder sig av kreditupplysningsföretag som signalerar dagligen om brister.

8.2.3. Yttre tillsyn

Vid yttre tillsyn avses ofta sådan tillsyn som sker på plats på serveringsstället. Det som står i fokus vid denna tillsyn är det som kallas de alkoholpolitiska värdena. Kommunen kontrollerar att ingen minderårig blir serverad, att ingen överservering sker och att bestämmelserna kring ordning och nykterhet efterlevs. Vidare kontrolleras, matkravet och marknadsföring, samt att det finns serveringsansvarig personal på plats. Efter tillsynsbesöket skickas ett tillsynsprotokoll till serveringsstället med de uppgifter som framkommit vid tillsynen samt en förklaring på samtliga punkter.

9. Återkallelse mm

9.1. Rättsregel

«9 kap 17 § alkohollagen: En kommun får meddela en innehavare av serveringstillstånd en erinran, eller i allvarigare fall eller vid upprepade överträdelser, en varning om denne inte

- 1. uppfyller de krav som gäller för tillståndets meddelande, eller*
- 2. följer de besträmmelser som gäller för servering enligt denna lag eller de villkor eller föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.»*

«9 kap 18 § alkohollagen: En kommun ska återkalla ett serveringstillstånd om

- 1. tillståndet inte längre utnyttjas*
- 2. det med tillståndshavarens vetskap har förekommit brottslig verksamhet på serveringsstället eller i anslutning till detta utan att tillståndshavaren har ingripit eller*

3. *tillståndshavaren har brutit mot denna lag eller vad som i övrigt gäller för tillståndet på ett sådant sätt att varning inte är en tillräckligt ingripande åtgärd, eller har tilldelats en eller flera varningar utan att de förhållanden som föranlett varningen har rättats till.*

Om flera tillståndshavare har nyttjat ett gemensamt serveringsutrymme enligt 8 kap 14 § andra stycket får i stället tillståndet för gemensamt serveringsutrymme återkallas, om det inte kan utredas vilken tillståndshavare som är ansvarig för en händelse som ska föranleda återkallelse av serveringstillståndet.»

9.2. Riktlinje

I alkohollagens 9 kapitel 17 och 18 §§ framgår följande sanktionsmöjligheterna:

Erinran

Varning

Återkallelse av serveringstillstånd

Sanktionsmöjligheterna ska ses som en trappstegsmodell där upprepande överträdelse leder till skarpare sanktioner. Observera att det finns missförhållanden och överträdelse där varning eller återkallelse kan bli aktuellt utan att erinran eller varning har utdelats först.

Nyköpings kommun vill också framhålla att straffansvaret vid servering är personligt och att den som medvetet eller av misstag säljer eller lämnar ut alkoholdrycker till den som inte är 18 år eller till den som är märkbart påverkad av alkohol eller annan drog gör sig skyldig till olovlig dryckeshantering och kan dömas till böter eller fängelse i högst sex månader.

Nyköpings kommun är skyldig att återkalla ett serveringstillstånd som inte längre utnyttjas.

Tillståndshavaren är själv skyldig att meddela avbrott i verksamheten till exempel vid kortare stängningar av restaurangen.

10. Avgifter för tillståndsprövning samt tillsynsavgifter

10.1. Rättsregel

«8 kapitlet 10 § alkohollagen: Ansökan om serveringstillstånd görs skriftligen. Kommunen får ta ut avgift för prövningen enligt de grunder som beslutas av Kommunfullmäktige. Kommunen får även ta ut avgift för tillsyn enligt 9 kap. Av den som har serveringstillstånd och av den som bedriver anmälningspliktig

detaljhandel med eller servering av folköl. Regeringen får meddela föreskrifter om den tid inom vilken kommunen ska fatta beslut om serveringstillstånd.»

10.2. Riktlinje

Nyköpings kommuns avgifter beräknas enligt självkostnadsprincipen som regleras närmare i kommunallagen (2017:725).

För att ansökan ska bli prövad och beslutad krävs att ansökningsavgiften är betald. Tillsynsavgiften för servering av alkohol är uppbyggd av två delar. Den första delen är en fast tillsynsavgift och den andra är en rörlig avgift baserad på omsättning föregående år.

Rörlig tillsynsavgift baserar sig på tidigare års alkoholomsättning och framgår av restaurangrapporten. Den omsättningsbaserade avgiften är indelad i tio olika avgiftsklasser. Tillsynsavgifterna återfinns i dokument: Taxa för tillsyn och kontroll av alkohol, tobak och liknande produkter samt servering av folköl (Dnr KK19/567)

11. Riktlinjer vid serveringstider

11.1. Rättsregel

«8 kapitlet 19 § alkohollagen: Kommunen beslutar under vilka tider alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat får serveras. Vid bestämmande av tiden för servering ska särskilt beaktas vad som sägs i 17 §. Om inte kommunen beslutar annat, får servering av spritdrycker, vin, starköl eller andra jästa alkoholdrycker inte påbörjas tidigare än klockan 11.00 och inte pågå längre än till klockan 01.00. Serveringsstället ska vara utrymt senast 30 minuter efter serveringstidens utgång

Bestämmelserna i första-tredje styckena gäller inte rumsservering på hotell eller minibar i hotellrum enligt 5 §. Lag (2019:345).»

11.2. Riktlinje

I alkohollagen framgår att normaltiden för alkoholservering är 11:00-01:00. Tillståndsmyndigheten kan dock besluta om så kallad utsträckt serveringstid. Vid beslut om serveringstid väger polisens och miljönämndens yttrande tungt. Detta innebär att serveringstid efter klockan 01:00 i vissa fall kan vara möjlig.

I Nyköpings kommun gäller alkohollagens normaltid som utgångspunkt för serveringstillstånd. Tillståndssökande och tillståndshavare kan dock beviljas utsträckt tid till längst klockan 02.00 efter prövning och bedömning. Vad gäller juldagen och nyårsafton kan tillfällig utsträckt serveringstid till klockan 03.00 beviljas efter ansökan om särskild prövning. Tillfälligt utökad serveringstid till klockan 03:00 kan även erhållas vid evenemang där synnerliga skäl finns att bevilja tillfälligt utsträckt serveringstid på grund av evenemangets art,

målgrupp det vänder sig till, nationell eller internationell prägel samt till omständigheterna i övrigt. Här tillämpas dock en restriktiv hållning.

Vad gäller serveringstid vid tillfälliga tillstånd för slutet sällskap kan dessa beviljas till längst klockan 03:00 efter prövning och bedömning. Här avses arrangemang av typen privat bröllopsfest eller jubileumsfest såsom exempelvis 50-årsfest.

Kravet på att det ska finnas ett varierat utbud av maträtter ska i princip gälla under hela den tid som serveringstillståndet gäller. Efter klockan 23.00 får matutbudet begränsas till ett fåtal enklare rätter.

12. Ordning och nykterhet

12.1. Rättsregel

«3 kap 1 § alkohollagen. Alkoholdrycker och alkoholdrycksliknandepreparat får inte säljas om det inte föreligger rätt till det enligt denna lag.

Lag (2019:345)»

«3 kap 2 § samma lag: alkoholdrycker och alkoholdrycksliknandepreparat som inte får säljas i en butiklokal får inte heller förvaras i sådan lokal eller tillhörande utrymme. Med butiklokal avses en lokal där konsumenterna kan köpa varor eller tjänster eller hyra varor, dock inte restauranger och andra serveringsställen. Sådan lokal där provsmakning enligt 8 kap 7 § andra stycket bedrivs, omfattas inte av förbud i första stycket.

Lag (2019:345)»

« 3 kapitlet 5 § alkohollagen. Försäljning av alkoholdrycker alkoholdrycksliknandepreparat ska skötas på ett sådant sätt att skador i möjligaste mån förhindras. Det som tar befattning med försäljning av alkoholdrycker alkoholdrycksliknandepreparat ska se till att ordning och nykterhet råder på försäljningsstället.

Lag (2019:345)»

« 8 kapitlet 20 § alkohollagen: Vid servering av alkoholdrycker eller alkoholdrycksliknandepreparat ska ansvarig personal se till att måttfullhet iaktas och att störningar på grund av oordning eller onykterheter undviks.

Lag (2019:345)»

12.2. Riktlinje

Servering av alkoholdrycker i Nyköpings kommun ska vara ansvarsfull och präglas av måttfullhet. Fokus är återhållsamhet vid servering, att skadeverkningarna av alkohol förhindras samt att kravet på ordning och nykterhet gäller såväl på serveringsstället som i dess direkta närhet.

Även övrig ordning som inte är direkt orsakad av alkoholförtäring ska undvikas. Ett antal exempel på omständigheter som kan påverka arbetet med ordning och nykterhet som kommunen vill lyfta fram är:

Personaltäthet

Personalens utbildning

Lokalens utformning

Kringmiljön

Lokal alkohol och drogpolicy på serveringsstället

Nyköpings kommun kan vid tillståndsgivning komma att villkora specifika förutsättningar på serveringsstället såsom att endast bordsservering är tillåtet, att serveringspersonal genomgår utbildning i ansvarsfull alkoholservice eller liknande och en begränsning till vissa dryckesslag. Nyköpings kommun vill också framhålla att det i enlighet med intentionerna i alkohollagen är olämpligt att servera starksprit som självservering. Så kallade helrör.

13. Uteserveringar

13.1. Rättsregel

«8 kapitlet 14 § alkohollagen: Serveringstillstånd ska omfatta ett visst avgränsat utrymme som disponeras av tillståndshavaren. Särskilt tillstånd kan dock meddelas för flera tillståndshavare att utnyttja ett gemensamt serveringsutrymme. Om så har skett ska varje tillståndshavare svara för ordning och nykterhet inom serveringsutrymmet samt för att vad som i övrigt gäller enligt denna lag iakttas under den tid han eller hon bedriver servering där. «

13.2. Riktlinje

Alkoholservice på uteservice regleras inte särskild i alkohollagen utan det är samma regler som gäller vid övrig alkoholservice. Kommun gör en individuell prövning beträffande servicezeit. Normal servicezeit på uteservice i Nyköpings kommun är klockan 11:00-24:00 söndag till torsdag och 11:00-01:00 fredag – lördag. Tillståndshavaren ansvarar själv för att Tekniska divisionens regler följs. Polisens och miljönämndens yttrande är av stor betydelse för utfallet av bedömningen. Anledningen är att verksamheten inte får störa omgivningen, till exempel de som bor i närheten av restaurangen. Om kommunen inte har villkorat tillståndet med en särskild utrymningstid för uteservicen gäller serveringsställets utrymningstid, det vill säga 30 minuter efter den servicezeit som gäller för serveringsstället i övrigt.

Uteservicen ska utgöras av en tydlig markerad och begränsad yta.

Markeringen ska vara ovanför markytan samt inte utgöra fara för personer

med funktionsnedsättning. Utesserveringen ska ligga i anslutning till den huvudsakliga serveringsytan och bedöms utifrån det specifika ärendet. Villkor kan ställas om bordsservering för att säkerställa överblickbarheten. Riktlinjer för utesserveringarnas utformning finns att tillgå på kommunens websida. Tillståndshavaren ansvarar för att ordning och nykterhet upprätthålls på serveringsstället. Observera att utesserveringens yta omfattas av rökförbudet i enlighet med Lag om tobak och liknande produkter (2018:2088).

14. Gemensamt serveringsutrymme

14.1. Rättsregel

«8 kapitlet 14 § andra stycket alkohollagen: Särskilt tillstånd kan dock meddelas för flera tillståndshavare att utnyttja ett gemensamt serveringsutrymme. Om så har skett ska varje tillståndshavare svara för ordning och nykterhet inom serveringsutrymmet samt för att vad som i övrigt gäller enligt denna lag iakttas under den tid han eller hon bedriver servering där.»

14.2. Riktlinje

En gemensam serveringsyta som delas av flera tillståndshavare ska vara mycket tydligt markerad i sin helhet. Polismyndigheten kan förordna ordningsvakter efter ett visst klockslag, villkor om begränsning, att endast tillåta bordsservering kan meddelas. Ansökningsavgiften debiteras per sökande när det är frågan om gemensamt serveringsutrymme.

15. Villkor vid meddelande om serveringstillstånd

15.1. Rättsregel

Enligt allmänna förvaltningsrättsliga principer kan en kommun när den meddelar tillstånd också meddela olika villkor. Syftet är att motverka alkoholpolitiska skadeverkningar. Villkor kan alltså endast meddelas vid nytt beslut om serveringstillstånd. Till dessa räknas också beslut om utökning av ett gällande tillstånd, till exempel förlängd serveringstid och utökning av serveringslokal eller annat serveringsutrymme. Villkoren får inte vara generella utan behovet ska bedömas i varje enskild fall. Kommunen kan däremot i sina riktlinjer beskriva under vilka förutsättningar ett beslut kan komma att villkoras.

15.2. Riktlinje

Nyköpings kommun uppmanar tillståndshavaren att den serveringsansvarige ska genomgå kursen i ansvarsfull alkoholserving, vilket erbjuds årligen av kommunen efter beviljat serveringstillstånd.

Vid brottslighet som har anknytning till rörelsen, narkotikabrott, trafikbrott, nykterhetsbrott, våldsbrott samt ekonomisk brottslighet bör minst tre år ha förflutit sedan sökande begick brott innan serveringstillstånd kan komma ifråga.

Nyköpings kommun kan i samband med tillståndsgivningen även meddela andra villkor för serveringstillståndets giltighet. Vad för villkor som kan bli aktuella bedöms och avgörs från fall till fall beroende på vilken typ av tillstånd som efterfrågas och vilken typ av verksamhet som ska bedrivas.

Exempel på villkor som Nyköpings kommun kan meddela är:

Förordnande av ordningsvakter efter vissa klockslag eller vid olika typer av evenemang

Olika utrymningstider för servering i olika lokaler eller utrymmen på ett serveringsställe, uteservering

Olika serveringstider beroende på typ av evenemang

Antal gäster på serveringsstället

Begränsning av servering genom att endast tillåta bordsservering vid vissa evenemang

16. Tillfälliga tillstånd till allmänheten och slutna sällskap

16.1. Rättsregel

«8 kapitlet 2 § alkohollagen: Serveringstillstånd kan meddelas för servering till allmänheten eller i förening, företag eller annat slutet sällskap. Tillståndet kan avse servering året runt eller årligen under en viss tidsperiod (stadigvarande serveringstillstånd). Det kan även avse en enstaka tidsperiod eller ett enstaka tillfälle (tillfälligt serveringstillstånd). Stadigvarande tillstånd gäller tills vidare. Kommunen får dock om det finns särskilda skäl begränsa tillståndets giltighet till viss tid. Serveringstillstånd kan gälla spritdrycker, vin, starköl och andra jästa alkoholdrycker eller en eller flera av dessa drycker. Tillstånd att anordna provsmakning av alkoholdrycker eller alkoholdrycksliknande preparat enligt 6 och 7 §§ kan meddelas stadigvarande eller för enstaka period.Lag (2019:345)»

16.2. Riktlinje

I Nyköpings kommun kan man ansöka om tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten för högst 6 st tillfällen per ansökan. Detta gäller då förutsättningarna för varje enskilt tillfälle är exakt det samma. Ett tillfälligt tillstånd till allmänheten kan omfatta en period om längst 20 veckor under ett

kalenderår. Flera ansökningar kan lämnas med varje ansökan omfattas då av en ansökningsavgift.

Definitionen av slutet sällskap är att det är en begränsad krets av personer som har ett inbördes samband såsom släkt, förening, företag eller ett gemensamt intresse utöver den aktuella tillställningen. För att betraktas som ett slutet sällskap får det inte var möjligt att lösa medlemskap i entrén. Det krävs att medlemskretsen är känd före det aktuella arrangemanget

Nyköpings kommun kan vid tillståndsgivning av tillfälliga tillstånd begära kvitto/redovisning på inköpta alkoholdrycker vid slutet sällskap och restaurangrapport vid tillfällig servering av alkoholdrycker till allmänheten.

17. Folköl

17.1. Rättsregel

«5 kapitlet 5 § alkohollagen: Detaljhandel med folköl är, med de inskränkningar som föreskrivs i denna lag, tillåten under villkor att verksamheten bedrivs i sådana lokaler eller andra utrymmen i byggnader eller transportmedel

1. som ingår i anläggningar som är godkända enligt föreskrifter meddelade med stöd av 7 § 1 livsmedelslagen (2006:804) eller registrerade enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004 av den 29 april 2004 om livsmedelshygien, och

2. som är avsedda för stadigvarande försäljning av livsmedel och där det också säljs mat.

Utan hinder av vad som föreskrivs i första stycket får detaljhandel med folköl bedrivas av detaljhandelsbolaget samt av tillverkare av sådan öl.

Den som bedriver detaljhandel med folköl ska anmäla verksamheten till den kommun där försäljningen sker.

Försäljning får inte påbörjas förrän anmälan har gjorts.

Den som bedriver detaljhandel med folköl ska utöva särskild kontroll (egenkontroll) över försäljningen och svara för att personalen har erforderliga kunskaper om vad som gäller för försäljningen. För egenkontrollen ska det finnas ett särskilt program.

8 kapitlet 8 § alkohollagen: Servering av folköl får, med de inskränkningar som föreskrivs i denna lag, ske om verksamheten bedrivs i sådana lokaler eller andra utrymmen i byggnader eller transportmedel som

1. ingår i anläggningar som är godkända enligt föreskrifter meddelade med stöd av 7 § 1 livsmedelslagen (2006:804) eller registrerade enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004 av den 29 april

2004 om livsmedelshygien, och

2. är avsedda för stadigvarande verksamhet med livsmedel och där mat serveras samtidigt.

Trots första stycket får folköl serveras i sådana fall som anges i 1 a §, 1 b § eller av den som innehar serveringstillstånd.

Den som avser att bedriva servering av folköl ska anmäla verksamheten hos den kommun där serveringen ska ske. Servering får inte påbörjas innan anmälan har gjorts. Vad nu sagts gäller inte i fall som avses i 1 a §, 1 b § eller den som har serveringstillstånd.

Den som är anmälningsskyldig enligt tredje stycket ska utöva särskild kontroll (egenkontroll) över serveringen. För egenkontrollen ska det finnas ett för verksamheten lämpligt program. Lag (2012:205).”

17.2. Riktlinjer

Vid försäljning/servering av folköl krävs att man serverar mat eller att matvaror säljs. Med matvaror avses varor ur det vanliga matvarusortimentet till exempel mejeriprodukter, charkvaror, torra varor, grönsaker och frukt samt ett brett urval konserver och djupfrysta matvaror. Som matvaror räknas pizzor, piroger, smörgåsar och portioner hämtmat. Däremot anses inte livsmedel inom det så kallade kiosksortimentet vara matvaror. Det gäller glass konfektyr, snacks lättdrycker, kaffe, the, kakao, frukt samt produkter av honung, kex och liknande. Den som säljer eller serverar folköl ska ha ett egenkontrollprogram som personalen kontinuerligt får kunskap om. Egenkontrollprogrammet ska bland annat innehålla vilka rutiner som finns för att inte servera/sälja folköl till underåriga.

Tillsyn av anmäld folkölsförsäljning sker enligt Miljö- och samhällsnämndens tillsynsplan. Tillsynen kan ske tillsammans med annan myndighet, till exempel polismyndigheten och skatteverket.

18. Övrigt

18.1. Olaga diskriminering i samband med restaurangbesök

Om en tillståndshavare i sin restaurangverksamhet, eller anställda i denna verksamhet, fälls till ansvar för olaga diskriminering kan detta leda till att serveringstillståndet omprövas. Brottet har anknytning till restaurangrörelsen och bedöms därför allvarligt vid prövning av tillståndshavarens lämplighet att inneha serveringstillstånd.

Alkohollagen ger inte utrymme för riktlinjer avseende olaga diskriminering, exempelvis genom upprättande av villkor, som syftar till att förmå tillståndshavaren att vidta åtgärder mot olaga diskriminering.

Nyköpings kommun är en mångkulturell kommun vilket ska återspeglas i restaurang- och nöjeslivet och därför vill Nyköpings kommun i samverkan med restaurangbranschen arbeta för att informera tillståndshavare om gällande bestämmelser och för att påverka och förändra attityder i syfte att motverka förekomsten av olaga diskriminering i restaurang- och nöjeslivet.

SN §

Dnr SN19/2

Rapport över Lex Sarah och avvikelser inom Socialnämndens verksamheter år 2019

Kvaliteten i Socialnämndens verksamheter ska säkerställas och fortlöpande utvecklas (SOSFS 2011:9). En metod i det arbetet är att systematiskt samla och analysera avvikelser; de som uppmärksammas och registreras av medarbetare, de som inkommer som synpunkter från allmänheten samt de händelser som förvaltningen eller privata uppdragstagare rapporterar som allvarliga och som blir föremål för utredningar enligt Lex Sarah.

Division Social omsorg ska enligt Socialnämndens verksamhetsbeställning lämna skriftliga sammanställningar av Lex Sarah- och avvikelserrapporter samt inkomna synpunkter och klagomål inom verksamheten, vid två tillfällen under år 2020. Divisionen har nu inkommit med en rapport som avser år 2019. Enligt denna har under 2019:

- Medarbetare inom Socialnämndens verksamheter registrerat 50 avvikelser.
- Externa parter, brukare, anhöriga och allmänhet inkommit med 13 avvikelser.
- Allmänheten med flera lämnat in 4 synpunkter och klagomål.
- Socialnämnden gjort 4 utredningar enligt Lex Sarah, varav 1 har anmälts till Inspektionen för vård och omsorg (IVO).

Rapporten i sin helhet lämnas som bilaga till tjänsteskrivelse.

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar

att godkänna rapport Samlade avvikelser inom Socialnämndens verksamheter 2019, bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2020-01-20

Beslutet skickas till

Division Social omsorg

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Socialnämnden

Rapport över Lex Sarah och avvikelser inom Socialnämndens verksamheter år 2019

Ärendet i korthet

Kvaliteten i Socialnämndens verksamheter ska säkerställas och fortlöpande utvecklas (SOSFS 2011:9). En metod i det arbetet är att systematiskt samla och analysera avvikelser; de som uppmärksammas och registreras av medarbetare, de som inkommer som synpunkter från allmänheten samt de händelser som förvaltningen eller privata uppdragstagare rapporterar som allvarliga och som blir föremål för utredningar enligt Lex Sarah.

Division Social omsorg ska enligt Socialnämndens verksamhetsbeställning lämna skriftliga sammanställningar av Lex Sarah- och avvikelserrapporter samt inkomna synpunkter och klagomål inom verksamheten, vid två tillfällen under år 2020. Divisionen har nu inkommit med en rapport som avser år 2019. Enligt denna har under 2019:

- Medarbetare inom Socialnämndens verksamheter registrerat 50 avvikelser.
- Externa parter, brukare, anhöriga och allmänhet inkommit med 13 avvikelser.
- Allmänheten med flera lämnat in 4 synpunkter och klagomål.
- Socialnämnden gjort 4 utredningar enligt Lex Sarah, varav 1 har anmälts till Inspektionen för vård och omsorg (IVO).

Rapporten i sin helhet lämnas som bilaga till tjänsteskrivelse.

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar

att godkänna rapport Samlade avvikelser inom Socialnämndens verksamheter 2019, bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2020-01-20

Anna Ulf
Sakkunnig tjänsteman

Beslutet skickas till
Division Social omsorg

Samlade avvikelser inom Socialnämndens verksamheter 2019

Rapport till Socialnämnden 2020-01-31

Avvikelser inom verksamhetsområden

Kvalitén i socialnämndens verksamheter ska säkerställas och fortlöpande utvecklas (SOSFS 2011:9). En metod i det arbetet är att systematiskt samla och analysera avvikelser; de som uppmärksammas och registreras av medarbetare, de som inkommer som synpunkter från allmänheten samt de händelser som förvaltningen eller privata uppdragstagare rapporterar som allvarliga och som blir föremål för utredningar enligt Lex Sarah. Dessa typer av avvikelser under 2019 är i denna rapport samlade och sammanställda utifrån varje verksamhetsområde.

Under 2019 har:

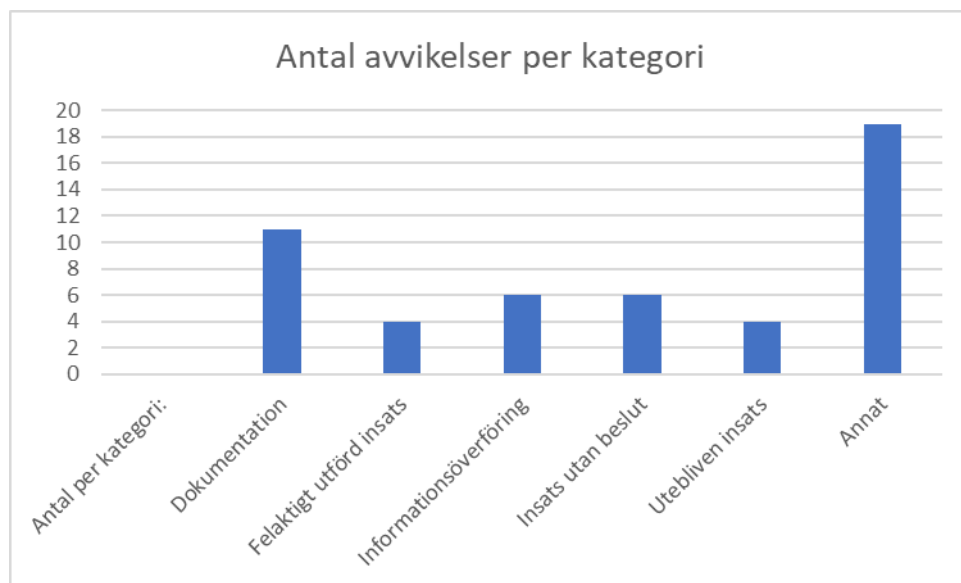
1. Medarbetare inom socialnämndens verksamheter registrerat 50 avvikelser.
2. Externa parter, brukare, anhöriga och allmänhet har inkommit med 13 avvikelser.
3. Allmänheten m.fl. lämnat in 4 synpunkter och klagomål.
4. Socialnämnden gjort 4 utredningar enligt Lex Sarah, varav 1 har anmälts till IVO.

En **avvikelse** är en händelse som kan påverka den enskilde negativt. Den inträffar när verksamheten inte når upp till krav och mål i lagar och tillhörande föreskrifter samt beslut fattade av socialnämnden eller när medarbetare inte arbetar i enlighet med processer och rutiner som ingår i socialnämndens ledningssystem (SN/2015:439

Lex Sarah handlar om missförhållande eller påtaglig risk för missförhållande gentemot den enskilde. (Socialtjänstlag (2001:453)14 kap. 3 § respektive Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, 24 b §).

Avvikelse registrerade av socialnämndens medarbetare

Medarbetarna inom socialnämnden registrerar avvikelser i dokumenthanteringssystemet Platina. Avvikelse utreds sedan av berörd enhetschef och sammanställs i en Excel-fil i Platina. Berörd enhetschef informerar också sin arbetsgrupp om analys och eventuella åtgärder med anledning av avvikelsen. Under 2019 har 50 avvikelser registrerats jämfört med 26 år 2018. Avvikelse uppkommer och registreras framför allt inom försörjningsstöd där många ärenden hanteras.

Avvikelse i kategorin "Annat" och "Dokumentation" är de vanligaste avvikelsetyperna. Annat kan handla om en mängd olika typer av avvikelser. Det kan exempelvis handla om brister i bemötande av brukare men det kan även handla om brister i miljö såsom avsaknad av lediga besöksrum. De brister i bemötande som har registrerats i kategorin "Annat" handlar om att medarbetare uppfattat via brukare att denne inte har fått ett gott bemötande från medarbetare inom en annan del av verksamheten.

Avvikelse inom kategorin dokumentation handlar exempelvis om dokument som hamnat i fel akt vilket uppmärksammats och rättats till av medarbetare innan brukare har fått del av dessa. Det handlar om dokumentation som försvunnit från verksamhetssystemet samt om uppföljningsbesök med placerade barn eller unga som har genomförts med inte dokumenterats i verksamhetssystemet.

Några exempel på åtgärder som vidtagits med anledning av inrapporterade avvikelser är förtydligade rutiner, kompetenssatsningar och mer frekventa ärendegenomgångar.

Avvikelser från allmänheten, brukare, anhöriga samt IVO

13 externa avvikelser har inkommit under 2019, varav en från Inspektionen för vård och omsorg, IVO. 10 av dessa ärenden rör barn- och ungdomsärenden och i majoriteten av ärendena handlar det om klagomål som rör beslut om tvångsvård enligt Lagen om vård av unga, LVU. En avvikelse inom barn- och ungdomsområdet handlar om brister i sekretess. När det gäller Vuxenenheten har ett klagomål inkommit som handlar om den fysiska miljön i Vuxenenhetens väntrum på V. Kvarngatan 42 och ett som handlar om brister i bemötande i ett försörjningsstödsärende.

Synpunkter och klagomål från allmänheten m.fl.

Synpunktshanteringen är tillgänglig för allmänheten, medarbetare, andra organisationer m.fl. Blanketter finns att använda på kommunens webb liksom i pappersform på enheterna. Synpunkter kan också lämnas på annat sätt, exempelvis via e-post. Under 2019 har 4 synpunkter inkommit, en minskning jämfört med 12 år 2018.

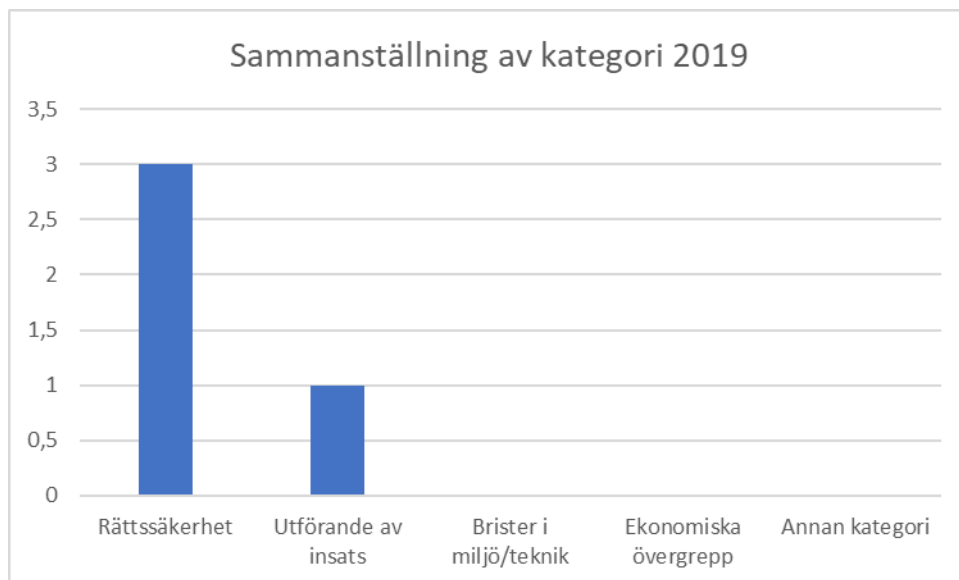
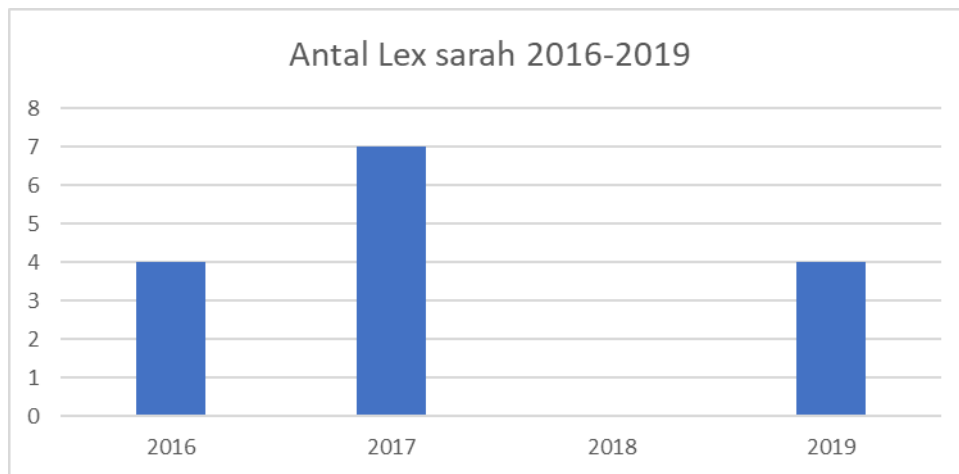
Synpunktsinlämnare utgörs främst brukare och deras talespersoner. Personer som inte uppger sig ha någon personlig relation i ärendet, grupperas som "allmänhet"

När det gäller externa avvikelser och synpunkter samt klagomål finns en viss osäkerhet i statistiken. Detta med anledning av att dessa inte har sammanställts under en period på grund av personalomsättning inom förvaltningen. Samtliga avvikelser, synpunkter och klagomål har ändå hanterats och besvarats då detta kontrolleras av registratorerna. Framöver finns ett behov av att se över hur externa avvikelser och synpunkter samt klagomål sammanställs.

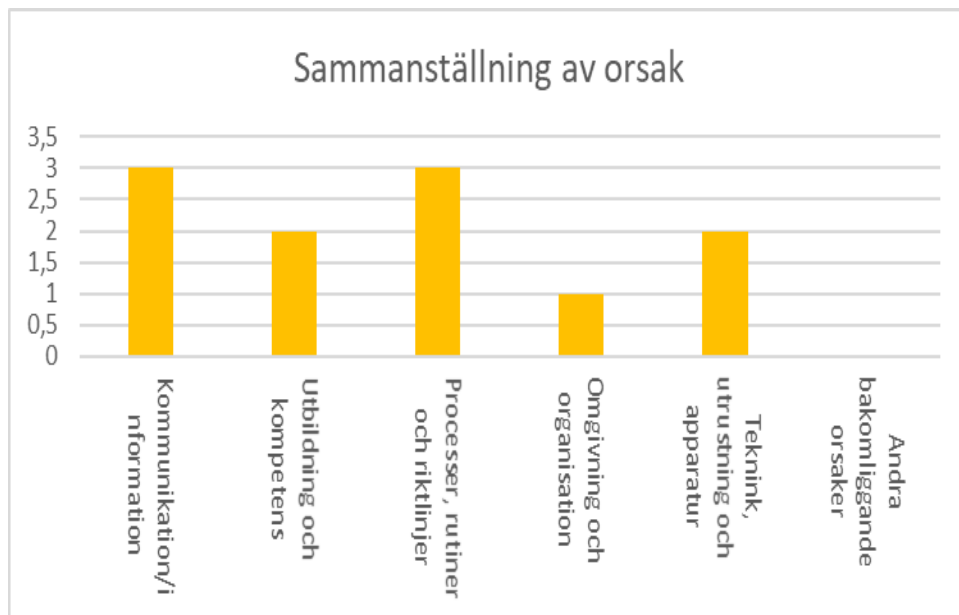
6. Lex Sarah utredningar

Under 2019 har Division Social Omsorg gjort 29 Lex Sarah-utredningar, varav 4 inom Individ- och familjeomsorgen, IFO. Antalet Lex Sarah-utredningar har varierat mellan 0 och 7 under år 2016 -2019. En av händelserna år 2019 inom

IFO ledde till anmälan hos Inspektionen för vård och omsorg, IVO. Två av händelserna inom individ- och familjeomsorgen, IFO, rör barn och de övriga två vuxna.

Inom IFO har missförhållandena, eller risken för missförhållanden, handlat om brister i rättssäkerhet under handlägningsprocess som rör enskild individ. Anledning till att missförhållande inträffar är i första hand brister i kommunikation, brister i följsamhet till rutiner och överlämnande av information.

Åtgärder är vidtagna i samtliga ärenden. Utredning är inledd om och hur digitala lösningar kan öka rättssäkerheten där brister uppmärksammats.

Avvikelser mellan verksamhetsområden och organisationer

I Nyköping saknas en rutin för avvikelser som uppkommer i samverkan mellan olika verksamheter inom socialnämnden såväl som i samarbete med externa aktörer, andra vårdgivare, myndigheter, organisationer, föreningar och andra nämnder inom Strängnäs kommun. Det kan handla om bristande samverkan och/eller brister i rutiner om samverkan. Inom Vård- och omsorgsnämndens ansvarsområden registreras avvikelser av denna typ i Social omsorgs verksamhetssystem.

Som ett gott exempel på hur detta skulle kunna fungera kan nämnas att i Strängnäs kommun finns en riktlinje som anvisar medarbetare som upptäcker en händelse som helt eller delvis har inträffat hos en annan enhet inom socialnämndens verksamhetsområden att registrera avvikelser på sin enhet och meddela den andra, som utreder och återkopplar till den första. Detta förfarande är ett sätt att hantera avvikelser i samverkan.

I den norra länsdelen har också ANP (Arbetsgruppen Norra Psykiatri) i uppgift att följa avvikelser som har uppkommit i gränssnittet mellan kommunerna och Region Sörmland. Avvikelserna diskuteras i arbetsgruppens möten. Avvikelserna som har rapporterats dit har handlat om informations- och kommunikationsmissar när enskilda passerar en organisationsgräns,

exempelvis från slutenvård eller primärvård till hemsjukvård. De har också handlat om bristande närvaro vid vårdplaneringar, eller otydlighet gentemot Region Sörmland om vad som ingår i en kommunal insats t.ex. boendestöd. Detta är exempel på avvikelser som kan inträffa även i Nyköping och således finns behov av att se över avvikelshanteringen mellan verksamheter och gentemot externa samverkansparter, vilket görs bäst i samverkan med dem.

Sammanfattning och slutsatser

Avvikelser av olika sorter redovisas här i samma rapport. Olika delar av verksamheten inom individ- och familjeomsorgen träffar olika många brukare och därför kan antalet avvikelser skilja sig markant mellan olika verksamheter. Vid närmare granskning av avvikelseutredningarna är det tydligt att medarbetare och chefer har god kännedom om vad som är risker för missförhållanden eller missförhållanden och som av den anledningen ska hanteras som Lex Sarah-ärenden. Ett utvecklingsområde som kvalitetsutvecklare uppmärksammat är avvikelser i förhållande till beslutade processer inom ramen för individ- och familjeomsorgens kvalitetsledningssystem. Denna typ av avvikelser behöver diskuteras mer på arbetsplatserna så att det blir tydligt när avvikelser bör rapporteras.

Sammanfattningsvis bedömer undertecknade att avvikelser tas omhand löpande enligt upprättade rutiner. Enskilda får hjälp och verksamheten förbättras.

Sammanställt av Carolina Björkman och Eeva-Liisa Blomberg,
kvalitetsutvecklare 2020-01-17

SN §

Dnr SN19/59

Yttrande över revisionsrapport Granskning av ekonomistyrning

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Nyköpings kommun har PwC genomfört en granskning av ekonomistyrning. Granskningen som genomförts omfattar Kommunstyrelsen, Barn- och ungdomsnämnden, Vård- och omsorgsnämnden samt Socialnämnden och avser i huvudsak år 2019. Granskningen är utförd genom studier av styrdokument, rutiner och anvisningar, löpande rapportering, budgetunderlag, dokumenterade uppföljningar samt underlag och protokoll. Intervjuer har genomförts med flera berörda parter inom nämnder, divisioner och centrala funktioner.

Revisorernas rekommendationer efter genomförd granskning är bland annat att:

- Kommunstyrelsen och övriga berörda nämnder bör säkerställa att utvecklingen av kostnader i relation till referenskostnader samt nyckeltalens utveckling löpande följs, analyseras och redovisas.
- Kommunstyrelsen och övriga berörda nämnder bör försäkra sig om tillräcklig information för att kunna konsekvensbedöma besparingsåtgärder för en budget i balans.
- Barn- och ungdomsnämnden, Socialnämnden samt Vård- och omsorgsnämnden bör tillse att det finns dokumenterade rutinbeskrivningar som anger vid vilka tillfällen uppföljning av ekonomiska och verksamhetsmässiga resultat ska ske och vilka underlag och analyser som presenteras vid varje tillfälle. Det bör även säkerställas att rutinbeskrivningarna är förankrade i verksamheterna.

Socialnämnden ska yttra sig över revisionsrapporten senast 2020-02-15. Ett förslag till yttrande lämnas som bilaga till tjänsteskrivelse.

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar

att anta Yttrande avseende revisionsrapport Granskning av ekonomistyrning, bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2020-01-10, som sitt eget samt

att lämna yttrandet till revisorerna

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

|

|

|

SN §

Dnr SN19/59

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen
Revisorerna

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Socialnämnden

Yttrande över revisionsrapport Granskning av ekonomistyrning

Ärendet i korthet

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Nyköpings kommun har PwC genomfört en granskning av ekonomistyrning. Granskningen som genomförts omfattar Kommunstyrelsen, Barn- och ungdomsnämnden, Vård- och omsorgsnämnden samt Socialnämnden och avser i huvudsak år 2019. Granskningen är utförd genom studier av styrdokument, rutiner och anvisningar, löpande rapportering, budgetunderlag, dokumenterade uppföljningar samt underlag och protokoll. Intervjuer har genomförts med flera berörda parter inom nämnder, divisioner och centrala funktioner.

Revisorernas rekommendationer efter genomförd granskning är bland annat att:

- Kommunstyrelsen och övriga berörda nämnder bör säkerställa att utvecklingen av kostnader i relation till referenskostnader samt nyckeltalens utveckling löpande följs, analyseras och redovisas.
- Kommunstyrelsen och övriga berörda nämnder bör försäkra sig om tillräcklig information för att kunna konsekvensbedöma besparingsåtgärder för en budget i balans.
- Barn- och ungdomsnämnden, Socialnämnden samt Vård- och omsorgsnämnden bör tillse att det finns dokumenterade rutinbeskrivningar som anger vid vilka tillfällen uppföljning av ekonomiska och verksamhetsmässiga resultat ska ske och vilka underlag och analyser som presenteras vid varje tillfälle. Det bör även säkerställas att rutinbeskrivningarna är förankrade i verksamheterna.

Socialnämnden ska yttra sig över revisionsrapporten senast 2020-02-15. Ett förslag till yttrande lämnas som bilaga till tjänsteskrivelse.

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar

att anta Yttrande avseende revisionsrapport Granskning av ekonomistyrning, bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2020-01-10, som sitt eget samt

att lämna yttrandet till revisorerna

Anna Ulf

Sakkunnig tjänsteman

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Revisorerna

Yttrande avseende revisionsrapport Granskning av ekonomistyrning

Socialnämnden har tagit del av rubricerade revisionsrapport och kommer att vidta åtgärder utifrån revisorernas rekommendationer för att förbättra och förtydliga uppföljningen av ekonomiska och verksamhetsmässiga resultat.

Socialnämnden noterar att nämndens verksamhetsbeställning till division Social omsorg inte ingick i granskningen och vill lyfta fram att detta dokument är väsentligt i sammanhanget. Verksamhetsbeställningen innehåller formuleringar av grund- förbättrings- och särskilda uppdrag och beskriver hur och vid vilka tillfällen verksamheten ska följas upp av nämnden genom bland annat volymer, nyckeltal och informationer.

Socialnämnden har i sin verksamhetsbeställning till division Social omsorg för år 2020 bland annat förtydligat hur och vid vilka tillfällen verksamheten ska presentera sin volym- och kostnadsutveckling för nämnden. Regelbundna kontrollavstämningar mellan nämndens presidium och divisionsledningen av att verksamhetsuppföljning sker enligt beställning samt om åtgärder behöver vidtas, ingår sedan som ett moment i nämndens internkontrollplan för år 2020. Socialnämnden ser, utifrån vad revisionsrapporten lyfter fram, som ett särskilt utvecklingsområde att tydligare dokumentera och synliggöra sitt arbete med verksamhetsuppföljning och analys.

Marjo Gustafsson

Ordförande

Kommunstyrelsen
Socialnämnden
Barn- och ungdomsnämnden
Vård- och omsorgsnämnden

För kännedom:
Kommunfullmäktige

Granskning av ekonomistyrning

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Nyköpings kommun har PwC genomfört en granskning av ekonomistyrningen. Granskningen har genomförts med start våren 2019 och slutförts i september 2019. Vi har tagit del av information om att det sker en löpande utveckling inom området vi hoppas och att vår granskning kan bidra till utvecklingen.

Efter genomförd granskning är vår bedömning att kommunstyrelsen **ej har säkerställt** en effektiv och ändamålsenlig ekonomistyrning i kommunen som helhet. Det finns brister och otydlighet i uppföljningsarbetet gällande samverkan och styrning vilket vi anser föranleder att ansvaret för att tillse kontroll över kostnader och att erforderliga åtgärder vidtas vid behov inte i tillräcklig utsträckning säkerställs.

Vidare är vår bedömning att kommunstyrelsen, barn- och ungdomsnämnden, socialnämnden samt vård- och omsorgsnämnden **inte helt säkerställer** en ändamålsenlig styrning och ledning av verksamhet och ekonomi. Berörda nämnder har inte i tillräcklig utsträckning analyserat volym- och kostnadsutveckling samt tagit fram tydliga åtgärdsprogram vid behov.

Bedömningen baseras på kontrollmålen för granskningen som redovisas i revisionsrapporten.

Efter genomförd granskning lämnas följande rekommendationer:

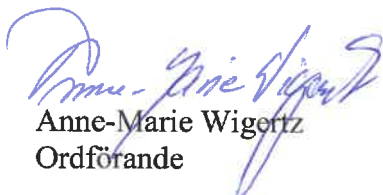
- Kommunstyrelsen bör säkerställa att ansvarsfördelningen för uppföljningsarbetet mellan kommunstyrelsen och nämnder är tydliggjort och förankrat.
- Kommunstyrelsen och övriga berörda nämnder bör säkerställa att utvecklingen av kostnader i relation till referenskostnader samt nyckeltalens utveckling löpande följs, analyseras och redovisas.
- Kommunstyrelsen och övriga berörda nämnder bör försäkra sig om tillräcklig information för att kunna konsekvensbedöma besparingsåtgärder för en budget i balans.

- Kommunstyrelsen och övriga berörda nämnder bör säkra en konsekvent kvalitet på åtgärdsplanerna och säkra att effektiviseringsåtgärderna är tillräckligt omfattande i relation till de prognosticerade underskotten.
- Barn- och ungdomsnämnden, socialnämnden samt vård- och omsorgsnämnden bör tillse att det finns dokumenterade rutinbeskrivningar som anger vid vilka tillfällen uppföljning av ekonomiska- och verksamhetsmässiga resultat ska ske och vilka underlag och analyser som ska presenteras vid varje tillfälle. Det bör även säkerställas att rutinbeskrivningarna är förankrade i verksamheterna.
- Kommunstyrelsen och övriga berörda nämnder bör formalisera arbetet med att ta fram och besluta om nödvändiga åtgärder samt dokumentera antagna åtgärder. Detta arbete kan med fördel tydliggöras i riktlinjer och rutiner.

Vid granskningen gjorda iakttagelser redovisas i bilagd rapport, som härmed överlämnas för yttrande och åtgärder.

Skriftligt svar önskas senast 2020-02-15

REVISORERNA

Anne-Marie Wigertz
Ordförande

Gunnar Johansson
Vice ordförande

Granskning av ekonomistyrning

Nyköpings kommun

2019-09
Samir Sandberg
Hugo Horstmann

Sammanfattning

Kommunens nämnder och divisioner har under flera år haft svårigheter att nå budgetföljsamhet. Det har varit återkommande ekonomiska underskott, ibland för divisionen, ibland för nämnden, ibland för båda inom bland annat verksamheterna: socialtjänst, hemtjänst, förskola och grundskola. Orsaken till underskotten har både varit förändrade volymer och högre kostnadsnivåer än budgeten medgett. Kommunens samlade ekonomiska resultat har flera år "räddats" av återbetalningar från AFA eller av kommunens finansiella intäkter. Så var dock inte fallet 2018 då det ekonomiska resultatet var svagt.

Efter genomförd granskning är vår bedömning att kommunstyrelsen **ej har säkerställt** en effektiv och ändamålsenlig ekonomistyrning i kommunen som helhet. Det finns brister och otydlighet i uppföljningsarbetet gällande samverkan och styrning vilket vi anser föranleder att ansvaret för att tillse kontroll över kostnader och att vidta erforderliga åtgärder vid behov inte i tillräcklig utsträckning säkerställs.

Vidare är vår bedömning att kommunstyrelsen, barn- och ungdomsnämnden, socialnämnden samt vård- och omsorgsnämnden **inte helt säkerställer** en ändamålsenlig styrning och ledning av verksamhet och ekonomi. Berörda nämnder har inte i tillräcklig utsträckning analyserat volym- och kostnadsutveckling samt tagit fram tydliga åtgärdsprogram vid behov.

Vår revisionella bedömning grundar sig på följande bedömning för respektive kontrollmål:

Kontrollmål	Kommentar	
Roller, ansvar och befogenheter är tydliga för politiker och tjänstemän samt för budget- och verksamhetsansvariga.	Delvis uppfyllt Aktuella och omfattande delegationsordning finns för kommunstyrelsen och övriga berörda nämnder. Roll- och ansvarsfördelningen mellan kommunstyrelse och övriga nämnder är emellertid inte helt klargjord.	
Nämndens/revisionsobjektets budget baseras på genomarbetade underlag och är förankrad i organisationen.	Delvis Uppfyllt Budgetprocessen har förbättrats med tydligare samarbete mellan kommunstyrelsen, övriga berörda nämnder och divisioner. Stora budgetavvikelser på intäkts- och kostnadssidan i flera fall visar på ett behov av ökad träffsäkerhet i budgetarbetet	
Nämnden/revisionsobjektet har en tillfredsställande kontroll över volym- och kostnadsutvecklingen avseende nämndens olika verksamheter.	Ej Uppfyllt Bedömningen grundar sig delvis på det ekonomiska resultatet under de senaste åren. Det finns vidare en avsaknad av redovisning av volymutveckling och utveckling av kostnader i förhållande till referenskostnader.	

Det finns dokumenterade och kända rutiner för uppföljning och kontroll av verksamhetsmässiga och ekonomiska resultat.

Delvis uppfyllt

Rutiner, information och mallar för uppföljning till kommunstyrelse och kommunfullmäktige finns på kommunens intranät. Vi har inte heller tagit del av rutiner för uppföljning till övriga berörda nämnder.

Nämnden/revisionsobjektet har vidtagit erforderliga åtgärder för att anpassa verksamheten till erhållen resursram alternativt begränsa underskottet mot budget.

Ej uppfyllt

Granskningen har visat på en bristande formalitet och transparens gällande nödvändiga åtgärder från kommunstyrelsen och övriga berörda nämnder. Det finns en avsaknad av dokumenterade och tydliga åtgärder som beslutats i behörig ordning. Vidare bedömer vi det finnas en brist på samverkan mellan kommunstyrelsen och övriga berörda nämnder i detta arbete.

Rekommendationer

Utifrån resultatet av genomförd revisionsgranskning lämnar vi följande rekommendationer:

- Kommunstyrelsen bör säkerställa att ansvarsfördelningen för uppföljningsarbetet mellan kommunstyrelsen och nämnder är tydliggjort och förankrat.
- Kommunstyrelsen och övriga berörda nämnder bör säkerställa att utvecklingen av kostnader i relation till referenskostnader samt nyckeltalens utveckling löpande följs, analyseras och redovisas.
- Kommunstyrelsen och övriga berörda nämnder bör försäkra sig om tillräcklig information för att kunna konsekvensbedöma besparingsåtgärder för en budget i balans.
- Kommunstyrelsen och övriga berörda nämnder bör säkra en konsekvent kvalitet på åtgärdsplanerna och säkra att effektiviseringsåtgärderna är tillräckligt omfattande i relation till de prognosticerade underskotten.
- Barn- och ungdomsnämnden, socialnämnden samt vård- och omsorgsnämnden bör tillse att det finns dokumenterade rutinbeskrivningar som anger vid vilka tillfällen uppföljning av ekonomiska- och verksamhetsmässiga resultat ska ske och vilka underlag och analyser som ska presenteras vid varje tillfälle. Det bör även säkerställas att rutinbeskrivningarna är förankrade i verksamheterna.
- Kommunstyrelsen och övriga berörda nämnder bör formalisera arbetet med att ta fram och besluta om nödvändiga åtgärder samt dokumentera antagna åtgärder. Detta arbete kan med fördel tydliggöras i riktlinjer och rutiner.

Innehållsförteckning

11

1. Inledning	4
2. Styrmodell och berörda nämnder	6
3. Iakttagelser och bedömningar	8
3.1 Ansvar och befogenheter	8
3.1.8 Bedömning	10
3.2 Budgetprocess och underlag	11
3.2.8 Bedömning	15
3.3 Kontroll av volym- och kostnadsutveckling	16
3.3.8 Bedömning	19
3.4 Rutiner för uppföljning av ekonomiska och verksamhetsmässiga resultat	1919
3.4.2 Bedömning	200
3.5 Åtgärder för anpassning av verksamhet	21
3.5.8 Bedömning	25
4. Revisionell bedömning	26
5. Rekommendationer	26
Bilaga 1. Granskad dokumentation (urval)	28

1. Inledning

1.1 Bakgrund

Kommunens nämnder och divisioner har under flera år haft svårigheter att nå budgetföljsamhet. Det har varit återkommande ekonomiska underskott, ibland för divisionen, ibland för nämnden, ibland för båda inom bland annat verksamheterna: socialtjänst, hemtjänst, förskola och grundskola. Orsaken till underskotten har varit både förändrade volymer och högre kostnadsnivåer än budgeten medgett. Kommunens samlade ekonomiska resultat har flera år "räddats" av återbetalningar från AFA eller av kommunens finansiella intäkter. Så var dock inte fallet 2018 då det ekonomiska resultatet var svagt.

En stabil ekonomi är avgörande för en kommuns utvecklingsförmåga och för kommunens hållbarhet när oförutsedda händelser inträffar.

Revisorerna har i sin riskanalys diskuterat kommunens ekonomi och de svårigheter som finns inom vissa områden att hålla de budgeterade kostnadsnivåerna. Revisorerna har utifrån den bedömda risken för kommunen beslutat att granska kommunens ekonomistyrning och uppföljning.

1.2 Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att bedöma om ekonomistyrningen sker på ett ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande sätt.

Revisionsfrågor:

- Säkerställer kommunstyrelsen en effektiv och ändamålsenlig ekonomistyrning i kommunen som helhet?
- Säkerställer respektive revisionsobjekt en ändamålsenlig styrning och ledning av verksamhet och ekonomi?

1.3 Kontrollmål

Granskningen har följande *kontrollmål*:

- Roller, ansvar och befogenheter är tydliga för politiker och tjänstemän samt för budget- och verksamhetsansvariga.
- Nämndens/revisionsobjektets budget baseras på genomarbetade underlag och är förankrad i organisationen.
- Nämnden/revisionsobjektet har en tillfredsställande kontroll över volym- och kostnadsutvecklingen avseende nämndens olika verksamheter.
- Det finns dokumenterade och kända rutiner för uppföljning och kontroll av verksamhetsmässiga och ekonomiska resultat.

- Nämnden/revisionsobjektet har vidtagit erforderliga åtgärder för att anpassa verksamheten till erhållen resursram alternativt begränsa underskottet mot budget.

1.4 Avgränsning och metod

Granskningen omfattar kommunstyrelsen i dess dubbla roll som kommunstyrelse och produktionsstyrelse, barn- och ungdomsnämnden, vård- och omsorgsnämnden samt socialnämnden. Granskningen avser i huvudsak år 2019. Granskningen omfattar inte de kommunala bolagen.

Granskningen utförs genom studier av styrdokument, rutiner och anvisningar, löpande rapportering, budgetunderlag, dokumenterade uppföljningar samt handlingar och protokoll. Intervjuer har genomförts med divisionschefer och divisionernas ekonomichefer, representanter för respektive granskningsobjekt, sakkunniga, ekonomiavdelningen samt kommundirektör. Totalt har tio intervjuer genomförts. En kortare enkät till berörda stabschefer/enhetschefer har skickats ut (chefer som organisatoriskt ligger under divisionschef). Övergripande statistik över ekonomi och verksamhet har efterfrågats. Genomgång har även skett av nationell statistik i form av KOLADA.

Enkätundersökningen skickades ut till 18 stabschefer/enhetschefer och fullständiga svar erhöles från sju av dessa vilket ger en svarsfrekvens på 39%.

Gruppintervjuer har genomförts med:

- Kommunstyrelsens och produktionsstyrelsens presidium
- Barn- och ungdomsnämndens presidium och sakkunnig
- Socialnämndens presidium och sakkunnig
- Vård- och omsorgsnämndens presidium och sakkunnig
- T.f. kommundirektör, t.f. bitr. kommundirektör, t.f. ekonomichef (inhyrd via Manpower), renhållningschef (tidigare t.f. ekonomichef och redovisningschef), verksamhetscontroller
- Divisionschef och enhetschef ekonomi för division Barn, utbildning och kultur
- Divisionschef och enhetschef ekonomi för division social omsorg.

Rapporten har sakgranskat av de som intervjuats.

2. Styrmodell och berörda nämnder

2.1 Styrmodell

Nyköpings kommun har en mål- och uppdragsstyrning som utgår från en vision och fem prioriterade målområden. Under varje målområde finns ett antal uppdrag som genom budget fördelas till styrelse och nämnder och därefter till verksamheterna genom beställningar. Kommunfullmäktiges uppdrag till nämnderna är uppdelade i förbättringsuppdrag och särskilda uppdrag. Nämnder och styrelse har även möjlighet att lägga till nämndspecifika uppdrag under målområdena.

Uppföljning av förbättringsuppdrag och dess bidrag till målområdet sker genom ett antal indikatorer. Vidare följs även ett antal nyckeltal från exempelvis SKL:s Kommunens Kvalitet i Korthet (KKiK). I Budget 2019 med flerårsplan 2020-2021 anges även att en översyn av kommunens styrnings- och ledningsstruktur ska genomföras under 2019.

En samlad uppföljning av mål, uppdrag och ekonomi ska ske till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige vid delårsrapport och vid årsbokslutet av nämnderna. Kommunstyrelsen ska följa upp kommunfullmäktiges budget och nämndernas beställningar löpande under året avseende ekonomi och verksamhet enligt Budget 2019.

Under denna gransknings genomförande pågår en upphandling av genomförandeuppdrag avseende kommunens styrmodell.

2.2 Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen är enligt reglementet kommunens ledande politiska förvaltningsorgan och tillika produktionsstyrelse. Kommunstyrelsen har även ett huvudmannaansvar för kommunens förskolor och skolor. Produktionsstyrelseuppdraget innebär ett ansvar för den interna produktionen bl.a. med avseende på personal, lokaler, övergripande kompetensförsörjning och att organisationen är rationellt och effektivt organiserad. Kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar för den ekonomiska styrningen i kommunen och ska övervaka att de av fullmäktige beslutade ekonomiska planerna och målen efterlevs och utvecklas på ett tillfredsställande sätt. Kommunstyrelsen ska vidare säkerställa att uppföljning och resultatanalys rörande ekonomi och verksamhet sker och redovisas till fullmäktige från samtliga nämnder.

Kommunstyrelsen redovisade 2017 ett resultat motsvarande ett underskott med 4 mnkr, 2018 redovisades ett överskott med 26 mnkr.

2.3 Barn- och ungdomsnämnden

Barn- och ungdomsnämnden ansvarar för bl.a. förskola, grundskola, och gymnasieskola. Barn- och ungdomsnämnden är ansvarig för innehållet i den verksamhet som beställs/upphandlas vilket bl.a. innebär beslutsrätt över mål, inriktning, omfattning och kvalitet för verksamheten. Nämnden ska kontinuerligt följa upp och utvärdera verksamheten och enligt regler rapportera till kommunstyrelsen som har uppsiktsplikt kring ekonomins och verksamhetens utveckling.

2.3.1 Barn- och ungdomsnämndens kostnader

Barn- och ungdomsnämnden har de senaste åren gjort ett underskott mot budget. För 2017 var budgetunderskottet 25 mnkr vilket förklarades av volymdifferenser, minskade intäkter från migrationsverket på grund av volymförändringar, högre lokalkostnader samt ökade tilläggsbelopp. För verksamhetsåret 2018 redovisades ett underskott på 42 mnkr mot budget. Orsakerna som angavs var volymdifferenser, högre kostnader för köp av annan huvudman, tilläggsbelopp, socioekonomisk strukturersättning samt minskade intäkter från Migrationsverket och minskade statsbidrag.

2.4 Vård- och omsorgsnämnden

Vård- och omsorgsnämnden har det huvudsakliga ansvaret för bl.a. vård- och omsorg till äldre och vård- och omsorg till personer med funktionsnedsättning. Nämnden ska kontinuerligt följa upp och utvärdera verksamheten och rapportera till kommunstyrelsen som har uppsiktsplikt kring ekonomins och verksamhetens utveckling.

2.4.1 Vård- och omsorgsnämndens kostnader

Vård- och omsorgsnämnden har redovisat ett negativt resultat mot budget under de senaste åren. För 2017 var den negativa budgetavvikelsen 17 mnkr. Avvikelsen förklarades med underskott inom området omsorg för funktionsnedsatta bl.a. på grund av volymutvecklingen inom placering vuxna LSS samt att personlig assistans hade överskridit budget. Den negativa budgetavvikelsen var lägre år 2018 och uppgick då till 3 mnkr. Återigen beskrivs området funktionshinder stå för underskottet och specifikt externa placeringar inom LSS.

2.5 Socialnämnden

Socialnämnden ansvarar enligt reglementet bl.a. för socialtjänstinsatser av individ- och familjekaraktär, vård av missbrukare och mottagande av asylsökande och ensamkommande flyktingbarn. Uppföljning och utvärdering av verksamheten ska ske kontinuerligt samt rapportering till kommunstyrelsen som har uppsiktsplikt kring ekonomins och verksamhetens utveckling.

2.5.1 Socialnämndens kostnader

Även socialnämnden har visat negativa resultat mot budget de två senaste åren med en budgetavvikelse med -20 mnkr 2017 och -17 mnkr 2018. För båda åren anges ekonomiskt bistånd stå för en stor del av underskottet.

3. Iakttagelser och bedömningar

3.1 Ansvar och befogenheter

Kontrollmål: Roller, ansvar och befogenheter är tydliga för politiker och tjänstemän samt för budget- och verksamhetsansvariga

3.1.1 Kommunstyrelsen

För tydliggörande av styrelsens och divisionernas ansvar och befogenheter finns en omfattande och dokumenterad delegationsordning vilken antogs 2019-05-13. Detta gäller även för beslut som fattats på vidaredelegation från kommundirektören. Delegationsordningen omfattar även beslut rörande styrelsens ansvar för personalfrågor.

Presidiet uppger vid intervju att det finns en samsyn att förändra nuvarande styrmodell. Gällande ansvarsutövandet finns det delvis delade meningar. Vissa menar att kommunstyrelsen har ett stort ansvarsområde i dagsläget vilket inte uppges fungera i praktiken och bedömer att ansvarsutövandet är otydligt i nuvarande styrmodell. Det framförs dock även att en förändrad styrmodell inte är hela lösningen utan att det även handlar om att förändra kulturen i organisationen. Dialogen med nämnder och tjänstemän bedöms dock vara god. Varje vecka har kommunalråden möte med samtliga ordföranden. Kommunalråden, t.f. kommundirektör och t.f. biträdande kommundirektör har också regelbundna möten varje vecka där avstämning och diskussion sker.

Kommunledningen beskriver att anvisningarna för budgetarbetet har reviderats och blivit tydligare avseende vilka underlag som ska tas fram, vem som har ansvaret och när det ska vara gjort. Förutom de skriftliga underlagen har kompletteringar av information gjorts muntligt, t.ex. med barn- och ungdomsnämnden och divisionen för barn, utbildning och kultur. Behovet av att minska kostnader uppges vara bättre förankrat i kommunens organisation än tidigare. Det finns även information om budgetarbetet på intranätet, alla förväntas bidra till att hitta besparingar. Kommunchefen har även haft en samling med chefer och framfört det ekonomiska allvaret, med vilka besparingar som behöver göras innevarande och kommande år.

3.1.2 Barn- och ungdomsnämnden

Nämndens och divisionens ansvar och befogenheter finns beskrivna i en omfattande och dokumenterad delegationsordning vilken antogs 2019-02-06. Samtliga ärenden som avser beslut rörande personal, investeringar, annan upphandling behandlas i kommunstyrelsens delegationsordning.

Barn och utbildningsnämndens presidium beskriver beställar- och utförarmodellen som tydlig men att den innebär vissa utmaningar i ansvarsfördelningen mellan kommunstyrelsen och nämnden. Det råder delvis delade meningar inom presidiet om huruvida ansvarsfördelningen mellan nämnd och kommunstyrelse är så pass tydlig att styrmodellen borde avskaffas. Det uppges ha kommit direktiv om

tydligare samverkan i budgetprocessen och att det finns en större samstämmighet nu än förr. Gällande samstämmighet mellan division och nämnd nämns att det finns arbetssätt och tillit men att det finns avvikande bilder av vad som kan och ska göras. Nämnden inte har haft ett gemensamt budgetarbete med divisionen. Delegationsbeslut följs upp med stickprov och uppges fungera väl. Beslut fattade på delegation har även varit ett internt kontrollområde.

3.1.3 Division barn-, utbildning-, och kultur

Enligt företrädare för barn-, utbildning och kulturdivisionen är styrmodellen något otydlig. Beställarkontoret beskrivs ha en roll för att hålla ihop dialog mellan barn- och ungdomsnämnden och produktionen. Delegationsordningen beskrivs inte som otydlig men det har uppmärksammats att den inte alltid efterlevs. För uppföljning beskrivs roller och ansvar vara tydligt. Budgetprocessen genomgår för närvarande en förändring och därför är det något ovisst hur den kommer se ut framöver. De frågor som inte nämnden ansvarar för som integration, lokaler, och personal blir svåra att behandla. Det upplevs inte finnas en dialog med kommunstyrelsen om detta.

3.1.4 Vård- och omsorgsnämnden

Det finns en dokumenterad och utförlig delegationsordning för vård- och omsorgsnämnden och divisionens ansvar och befogenheter, som antogs 2018-10-04. Samtliga ärenden som avser beslut rörande personal, investeringar, annan upphandling behandlas i kommunstyrelsens delegationsordning.

Budgetprocessen och uppföljningsprocessen upplevs av vård- och omsorgsnämndens presidium som tydlig utifrån roller och ansvar. Det uppges vara viktigt att personalutskottet och kommunstyrelsen möts i den gråzon som finns rörande personalfrågan. Delegationsordningen fungerar väl enligt presidiet och det uppges vara viktigt att den är levande och aktuell. Återrapportering av beslut fattade på delegation sker vid varje sammanträde

3.1.5 Socialnämnden

Socialnämndens och divisionens ansvar och befogenheter finns angivna i en omfattande och dokumenterad delegationsordning, antagen 2019-01-24. Samtliga ärenden som avser beslut rörande personal, investeringar, annan upphandling behandlas i kommunstyrelsens delegationsordning.

Dialogen med divisionen beskrivs som god med kontinuerlig rapportering och dialog enligt socialnämndens presidium. Gällande beställar- och utförarmodellen beskriver att det finns en väldigt bra dialog kring budgetarbetet, roller och ansvar bedöms vara tydliga. Även avseende äskanden uppges dialogen ha varit god och att tjänstemännen är transparenta kring behov. Att kommunstyrelsen har personalansvaret beskrivs emellertid av socialnämndens presidium inte fungera särskilt väl eftersom ansvarsfördelningen har varit otydlig med avseende på verksamhetens kvalitet och ekonomi. Återrapportering av delegationsbeslut sker löpande.

3.1.6 Division social omsorg

I intervju med representanter från division social omsorg beskrivs det ibland finns en rollförvirring beroende på hur styrmodellen efterlevs och hanteras, bl.a. avseende dialogen med nämnden. Vidare framgår att det inte finns en stående punkt med divisionens uppföljning på nämndsammanträden. Divisionschef har regelbundet deltagit på presidiummöten med socialnämnden men tidigare har det nästan inte skett någon direktkontakt med vård- och omsorgsnämnden. Kommunikationen med vård- och omsorgsnämnden upplevs ha förbättrats på senare tid, exempelvis genom att den nya ordföranden för vård- och omsorgsnämnden har sökt mer aktiv dialog.

3.1.7 Enkätresultat från enhetschefer/stabschefer vid berörda divisioner

Enkätresultatet visar att divisionernas enhetschefer/stabschefer överlag anser att ansvars- och rollfördelningen för budget- och uppföljningsarbetet är tydligt eller ganska tydligt. Även avseende riktlinjer och stöd i arbetet uppges det vara tillräckligt eller finnas i ganska hög utsträckning. Av vissa uttrycks dock ett missnöje med bl.a. beställningsprocessen och förhållandet till beställarkontoret i budgetprocessen.

3.1.8 Bedömning

Vår bedömning är att kontrollmålet är delvis uppfyllt.

Delegationsordningar för nämnderna finns där ansvar och befogenheter finns tydligt beskrivna. I de protokoll vi har tagit del av från kommunstyrelsen och nämnderna har det skett löpande återrapportering av beslut som fattats på delegation vid sammanträden. Överlag visade enkätresultat att enhetschefer och stabschefer upplever roll- och ansvarsfördelningen som tydlig eller ganska tydlig.

Roll- och ansvarsfördelningen mellan nämnd, kommunstyrelsen och division är emellertid inte helt klargjord enligt flera nämnder och divisioner däribland delar av kommunstyrelsens presidium och division social omsorg. Socialnämndens presidium och division barn- utbildning och kultur upplever därtill en problematik med ansvarsfrågan i praktiken för områden som kommunstyrelsen och inte nämnden har ansvar för.

Division barn-, utbildning och kultur påtar även i intervju att delegationsordningen inte alltid har följts. I intervju beskriver division social omsorg att det har funnits en diskrepans i dialog med olika politiska instanser avseende budget- och uppföljningsarbetet.

Vi bedömer att det är av stor vikt att genomarbetade och förankrade processer finns för att säkerställa en samsyn kring budgeten som beslutas samt för att avvikelser uppmärksammas och nödvändiga åtgärder tas fram vid behov.

3.2 Budgetprocess och underlag

Kontrollmål: Nämndens/revisionsobjektets budget baseras på genomarbetade underlag och är förankrad i organisationen.

Kommunfullmäktige beslutar om rambudget till nämnderna med undantag för miljö- och samhällsbyggnadsnämnden där anslag fördelas mellan skatte- och avgiftskollektiv. Den utförande delen av kommunens verksamhet får resurser genom beställning från styrelse och nämnder. Budgetar upprättas av verksamheterna utifrån beställningar samt de mål och uppdrag som angivits av kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen godkänner budget för verksamheterna.

Under februari/mars ska samtliga nämnder genomföra en analysdag enligt kommunfullmäktiges budget 2020 med plan 2021-2022. Nämndordförande och sakkunnig ansvarar för dagen med deltagande från divisionschef, verksamhetschefer och ekonomichef inom divisionen. Beställarkontoret mottar resultat från respektive nämnds analysdag vilket utgör grund för en kommungemensam analys för det fortsatta arbetet. Under april/maj är nämndordförande ansvarig för att dialog förs med divisionerna. Divisionschef ansvarar för att uppgifter till budgetunderlaget tas fram och sakkunnig för respektive nämnd ansvarar för att budgetunderlagen är klara till sista maj samt avstämt med division. Nytt för innevarande år är att nämnderna ansvarar för att sammanställa underlag för både nämnd och division. Inledningsvis finns inga ekonomiska ramar utan utgångspunkten är budgetram 2019 och hänsyn ska tas till senaste helårsprognos för 2019.

Budgetunderlagen ska innehålla:

- Uppskattat ekonomiskt behov (enligt beräkningsanvisningar)
- Förslag på besparingar och effektiviseringar
- Förslag till uppdrag och indikatorer
- Volymer och nyckeltal

Bedömningen är enligt budgetanvisningarna att det inte finns utrymme för nya satsningar som innebär ökade kostnader. Uppräkning till respektive års bedömda prisnivå ska göras för nuvarande verksamhet med hjälp av beräkningsanvisningar (2% enligt beräkningsanvisningarna för 2019). Volymförändringar som det för nuläget inte finns täckning för ska bifogas samt en beräkning av kommande volymförändringar. Förändring i lagstiftning som får konsekvenser i verksamheten ska också redovisas.

Budgetanvisningarna för innevarande år anger även att alla nämnder och divisioner förväntas att bidra till att hitta tänkbara effektiviseringar och besparingar. Besparingsförslagen ska inkludera en konsekvensbeskrivning och målsättningen är att nämndordförande och divisionschef ska vara överens om förslagen.

Utifrån framtagna budgetunderlag ska fokus- och prioriteringsförutsättningar framtas. Förutsättningarna ska utgå från omvärldsanalys från analysdagarna, prioriterade målområden, uppdrag och indikatorer samt ekonomiskt behov och förslag till besparingar/effektiviseringar. Efter att ett utkast presenterats för nämndordföranden i början av juni tas "beslut" under fokus- och prioriteringsmötet i augusti. Enligt uppgift har nämndordföranden, kommunalråd, ekonomichef och kommundirektör medverkat vid mötet men mötet dokumenteras inte eftersom inga formella beslut fattas. Resultatet tillsammans med

preliminära ekonomiska ramar delges nämnderna. Kommunfullmäktige fastställer budgeten i början av oktober. Därefter ansvarar nämnderna för att ta fram beställningar i samverkan med divisionerna vilka ska utgå från kommunfullmäktiges beslutade budget. Då budgeten och beställningar är beslutade ansvarar divisionscheferna för att beställningarna går igenom på alla arbetsplatsträffar så att medarbetare får kännedom om prioriterade målområden och vilka uppdrag som är fördelade till respektive verksamhet.

Detaljerade anvisningar till budgetarbetet föreskriver att kända kostnader alltid ska budgeteras utifrån verklig kostnad i första hand även om det avviker från angivna schabloner. Volymberäkningar ska utgå från senaste befolkningsprognos från samhällsbyggnadsenheten.

Tabell 1. Budgetavvikelse för berörda nämnder och divisioner 2017-2018.

Budgetavvikelse berörda nämnder och divisioner (mkr)	Budgetavvikelse	Budgetavvikelse
	2017	2018
Nämnd		
Kommunstyrelsen och produktionsstyrelsen	-4	26
Barn- och ungdomsnämnden	-25	- 42
Vård och omsorgsnämnden	-17	-3
Socialnämnden	-20	-17
Division barn, utbildning och kultur	-3	-35
Division social omsorg	-64	-77
Totalt	-133	-148

3.2.1 Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen redovisade 2018 en positiv avvikelse jämfört mot budget med 26 mnkr. Det framgår av redovisningen att det största överskottet återfinns i kommunledningskontoret (19,7 mnkr) och KS ofördelade (7,5 mnkr).

Kommunstyrelsens presidium uppger att tidigare kostnadsnivå och beräknad volym är de främsta underlagen till budget. Underlaget för volymer bedöms tillfredsställande. Oppositionsråd uttrycker en problematik i att hela kommunstyrelsen har ansvar för uppföljning och att vidta åtgärder men att inte hela kommunstyrelsen har samma tillgång till omvärldsanalyser och förutsättningar för ekonomin. Prognosarbetet bedöms inte som det mest centrala för den ekonomiska situationen men att detta arbete skulle kunna utvecklas.

Kommunledningen beskriver att det gjordes ett försök att förenkla budgetförfarandet inför budget för 2019 som tidigare hade varit omfattande med att hämta underlag från divisionerna och nämnderna i form av behov av förändrade volymer och kostnadsuppräknningar. Försöket innebar att de preliminära ramarna för 2019 från 2018 års budget användes. Det uppges inte ha varit helt lyckat då nämnderna flaggade för behov av väsentligt ökade ramar. Inför budgetprocessen för 2020 skedde en återgång till det tidigare förfarandet med tillägget att divisionerna och nämnderna i årets budgetprocess ska lämna gemensamt budgetunderlag. Det uppges också finnas en större transparens att diskutera besparingsåtgärder i bredare bemärkelse än tidigare. Analysdagarna som införts där både nämnder och divisioner deltar beskrivs ha haft sin utgångspunkt i SKL:s ekonomirapport och kommunens utmaningar. Gällande omvärldsanalyser uppges att beställarkontoret tar fram dessa och distribuerar inför respektive nämnds analysdagar. Prognosarbetet uppges underlättas av verksamhetsstyrningssystemet Hypergene.

Under intervju med kommunledning visades exempel på budgetunderlagsmallar från intranätet. Vi har tagit del av mallar för besparingar, förslag till uppdrag samt volymer och nyckeltal för att bevaka grunduppdraget.

3.2.2 Barn- och ungdomsnämnden

Barn- och ungdomsnämnden redovisade 2018 en avvikelse jämfört mot budget med -42,2 mnkr. Av dessa återfinns 11,3 mnkr i lägre intäkter, medan 30,8 mnkr förklaras av högre kostnader än budget. Det framgår av redovisningen att de största underskotten återfinns i grundskola (-29,5 mnkr) och förskola (-15,0 mnkr). Orsaken till negativ avvikelse i grundskola anges i nämndens verksamhetsberättelse främst bero på högre kostnad för tilläggsbelopp. Intäkter från statsbidrag var också betydligt lägre än budgeterat. Grundskolan fick endast intäkter motsvarande 60 % av det budgeterade, och förskoleklass 41 %.

Budgetprocessen upplevs av barn- och ungdomsnämndens presidium som tydlig med väl kommunicerade tidplaner. Det har pågått ett arbete med att ta fram möjliga effektiviseringar för att skära ned kostnader. I budgetprocessen fångar beställarkontoret upp eventuella kostnadsökningar i form av kostnader för lokaler och personalkostnader och politiken beskriver sina ambitioner och idéer om satsningar. Det beskrivs att önskad summa från nämnden troligtvis blir högre än den som kommer beslutas för 2020. En problematisk aspekt som nämns är att budgetarbetet inte i tillräcklig utsträckning utgår från det faktiska läget i verksamheten.

Det tas fram underlag för volymer med efterföljande bedömning, dock har ett arbete pågått med att utveckla prognosarbetet. Det finns en resursfördelningsmodell med socioekonomisk fördelning som för närvarande ligger på 25% av elevpengen. Presidiet uppger att resursfördelningsmodellen inte ha gett önskat verksamhetsresultat och att man inte nått tillräckligt stor träffsäkerhet i fördelningen.

3.2.3 Division barn, utbildning och kultur

Resultatet för barn-, utbildnings- och kulturdivisionen för 2018 uppgår till en negativ budgetavvikelse med 34,7 mnkr. Största avvikelsen för året stod grundskola för (-22,2 mnkr) följt av förskola (-7,3 mnkr). Högre lönekostnader anges som den huvudsakliga orsaken bakom underskottet för grundskolan på grund av svårigheter att anpassa verksamheten till lägre elevantal i kommunala skolenheter. Gällande förskolan beror underskottet även där främst på lönekostnader enligt BUK:s verksamhetsberättelse för 2018.

Division barn, utbildning och kultur beskriver att budgetprocessen tidigare har varit väldigt uppdelat mellan nämnd och division där nämnden levererat sina underlag och division sina förslag till besparingar. I den nya processen ska nämnden tillsammans med divisionen lämna in underlag och det finns en förväntan att dialogen ska öka. Det uppges alltid ha funnits en problematik att få in både nämndens och divisionens perspektiv i budgeten.

Kostnadsjämförelser görs mot andra kommuner för att undersöka vilka verksamheter som är lågt eller högt finansierade. Volymen tas främst fram genom befolkningsprognos. Beställarkontoret har ansvar för omvärldsanalysen men det uppges att divisionen får påtala att relevanta aspekter inkluderas.

3.2.4 Vård- och omsorgsnämnden

Vård- och omsorgsnämnden redovisade 2018 en avvikelse jämfört mot budget med -2,7 mnkr. Detta förklaras av högre kostnader än budget. Av redovisningen framgår att hela underskottet återfinns på området funktionsnedsättning. I verksamhetsberättelsen anges att externa placeringar inom LSS är den post som avviker mest negativt. En analys av budget mot utfall indikerar att prognoserna rörande intäkterna och i synnerhet för området funktionsnedsatta inte har varit träffsäkra.

I budgetarbetet beskriver vård- och omsorgsnämndens presidium att det har varit nyttigt att ha haft täta dialoger. Dialogen med divisionen i budgetarbetet upplevs ha varit god. Anvisningar gällande uppräkningsuppgifter uppges ha följts och behovsutvecklingen har analyserats tillsammans med bl.a. tekniska divisionen, division samhällsbyggnad och division social omsorg. LSS beskrivs dock vara ett svårt område att göra behovsutveckling för.

3.2.5 Socialnämnden

Socialnämnden redovisade 2018 en avvikelse jämfört mot budget med -16,9 mnkr. Detta förklaras av högre kostnader än budget. Det framgår av redovisningen att nästan hela underskottet återfinns i ekonomiskt bistånd (-16,8 mnkr). En analys av budget mot utfall indikerar att prognoserna i flera fall inte varit träffsäkra, t.ex. var utfallet av socialnämndens totala intäkter 260 % mot budget och totala kostnader 114 % mot budget.

Enligt socialnämndens presidium är en stor förklaring till varför prognosen gällande nämndens intäkter inte varit träffsäkra är att KS sköt till medel i slutet av året för att täcka del av nämndens uppkomna tvingande kostnader för tillfälliga boenden för nyanlända (dessa kostnader uppgick till ca 11 mnkr). På kostnadssidan fanns heller inte boendena tillfullo budgeterade hos nämnden då det enligt uppgift inte gick att förutse kostnaden.

Omvärldsanalyser och prognoser uppges vara viktiga delar som framtas enligt presidiet. Under analysdagarna har divisionen även möjlighet att delge sina behov och analyser. Emellertid tillämpas ingen resursfördelningsmodell, utgångspunkt är hur verksamheten sett ut tidigare. Kommunen uppges ha beställt ett system för att enklare kunna jämföra nyckeltal och få förslag på möjliga besparingar. Presidiet anser att anslaget för försörjningsstöd har varit för lågt de senaste åren.

3.2.6 Division social omsorg

Division social omsorg redovisade 2018 ett resultat motsvarande en avvikelse mot budget med -76,6 mnkr. I verksamhetsberättelsen anges att avvikelsen i huvudsak avser otillräcklig resurssättning inom hemtjänst, boendestöd, hälso- och sjukvård samt personlig assistans. Personalbrist kombinerat med krav på dygnsbemanning beskrivs också ha resulterat i ökade kostnader. En analys av budget mot utfall indikerar att prognoserna i flera fall inte varit träffsäkra, t.ex. var utfallet av divisions social omsorgs intäkter för individ och familjeomsorg 118,4% mot budget och kostnader för samma område 125,1% mot budget.

I intervju med division social omsorg beskrivs budgetprocessen 2020 som forcerad och att det har varit svårt för en del aktörer att ta till sig hur den ska se ut. Den nya processen upplevs dock som positiv med ett större helhetstänk än tidigare. Då beställningen för 2019 gjordes uppmärksammade divisionen beställarkontoret och kommundirektör på en diskrepans avseende budget och uppdraget.

Underlag har tagits fram utifrån tidigare års utfall, kalkylerade besparingar och effektiviseringar enligt divisionen. Underlaget lämnas till sakkunnig på nämnd som skriver fram budgetunderlaget. Befolkningsprognoser görs av division samhällsbyggnad. Division social omsorg har räknat med en uppräkningsgrad på 2,5 % som kostnadsökning för verksamheten som divisionen bedriver. Beställarkontoret har fångat upp de stora trenderna i sin omvärldsbevakning enligt divisionen men det har inte konkretiserats i divisionens underlag.

Divisionschefer var även med på kommunstyrelsens analysdagar. Divisionen använder även referenskostnader och statistik som underlag i sitt effektiviseringsarbete, uppföljning och analysarbete av verksamheterna.

3.2.7 Enkätresultat från enhetschefer/stabschefer vid berörda divisioner

I enkätvaren råder det en viss osäkerhet kring vilka underlag som ska tas fram i budgetarbetet. Svaren visar även att enhetschefer/stabschefer inte anser att riktlinjer för budgetunderlag följs i alla lägen. En majoritet uppges även att budgetunderlag och synpunkter som enheten lyfter inte särskilt väl eller inte alls speglas i kommunfullmäktiges budget.

3.2.8 Bedömning

Vår bedömning är att kontrollmålet är delvis uppfyllt.

Det finns dokumenterat vilka beslutsunderlag som ska tas fram i budgetprocessen samt ändamålsenliga mallar. Vi ser det som positivt att budgetprocessen har reviderats för att tillse mer samarbete mellan nämnd, division och kommunstyrelsen exempelvis genom att nämnder och divisioner ska lämna in budgetunderlag gemensamt. Årets budgetprocess upplevs även generellt som ett steg i positiv riktning av både nämnder och divisioner. Nyckeltalsanalyser uppges även utföras.

Dock finns det brister i prognosarbetet vilket behöver utvecklas då det inte fungerar helt ändamålsenligt. Av redovisningen framgår även att det i många fall, både för nämnd och division, är en stor skillnad mellan budget och utfall, med både positiv och negativ avvikelse mot budget. Barn- och ungdomsnämndens presidium, socialnämndens presidium och division social omsorg uppger även att budget inte helt har speglat realiteten i verksamheten. En majoritet av de svarande enhetscheferna/stabscheferna på divisionerna uppger även att budgetunderlag och synpunkter inte särskilt väl eller inte alls ger utslag i kommunfullmäktiges budget.

3.3 Kontroll av volym- och kostnadsutveckling

Kontrollmål: Nämnden/revisionsobjektet har en tillfredsställande kontroll över volym- och kostnadsutvecklingen avseende nämndens olika verksamheter.

3.3.1 Kommunstyrelsen och produktionsstyrelsen

I månadsrapporter som vi har tagit del av återfinns en uppföljning av nämndernas och divisionernas ekonomi mot budget inklusive en prognos för helåret. Orsaker till eventuellt underskott analyseras och åtgärder presenteras för att nå budgetföljsamhet alternativt minska underskottet. Beslutat slutdatum för åtgärd, beräknad effekt för innevarande år och totalt är dock knapphändigt redovisat.

Kommunstyrelsens presidium beskriver att utöver formell budgetuppföljning har extrainsatta uppföljningar även ägt rum. Dialogen med divisionerna är varierad enligt presidiet och det har framförts att resultatet av insatser behöver vara tydligare. På ett övergripande plan beskrivs internkontrollarbetet fungera väl. Kommunstyrelsen menar att kommunstyrelsens egna budgetdisciplin är god och att utmaningen gäller uppsikten av övriga verksamheter.

Uppföljningsperspektivet är enligt kommunledningen först och främst en ekonomisk uppföljning. Divisionerna har enligt intervju varit hos kommunstyrelsen för lägesuppföljning under 2018, t.ex. division social omsorg i princip varje månad. Gällande kommunstyrelsens delaktighet finns det delvis delade meningar, vissa av de intervjuade menar att kommunstyrelsen har varit aktiva för att initiera utredningar om besparingsåtgärder medan andra menar att lägesuppföljningarna inte genererat många beslut från KS sida. Kommundirektören har emellertid tagit fram förslag på åtgärder.

I intervju med kommunledning framgår att varje nämnd har ansvar för att ett antal nyckeltal följs. Vi noterar dock att jämförelser mot referenskommuner inte redovisats i de månadsrapporter (ekonomiska uppföljningar) som vi har tagit del av. Detta gäller i huvudsak även för delårsrapporteringen även om en redovisning av volymer och nyckeltal för kommunen som helhet görs i denna. Dialogen mellan nämnder och divisioner skiljer sig åt vilket även återspeglas i rapporteringen.

3.3.2 Barn- och ungdomsnämnden

Nämnden följer sin ekonomi genom månadsrapporter (mars, maj och oktober), samt delårs- och helårsuppföljningar. Månadsrapporter innehåller en budgetuppföljning samt helårsprognos. Det finns även kortfattade kommentarer till utfall och prognos. Däremot saknas en redovisning av åtgärder för att komma till rätta med avvikelser i månadsrapporterna som vi har tagit del av.

Redovisning av volymutveckling, nyckeltal samt jämförelser mot referenskommuner sker inte i månadsrapporterna. Redovisning av nyckeltalsutveckling och jämförelser mot referenskommuner saknas även i nämndens delårsrapport även om volymutveckling redovisas i denna.

När beställningar har lagts skickar nämnden medel till produktionen vilket flyttar över ansvaret till kommunstyrelsen. Uppföljningen bedöms av barn- och ungdomsnämndens presidium präglas av öppenhet och tillit. Det finns en önskan från barn- och ungdomsnämnden att vara mer involverad i ekonomiuppföljningen som framförallt sköts av kommunstyrelsen.

Det framkommer i intervjun att det finns en problematik med åtgärder då volymerna blir större än de budgeterade. Om nämnden ska ha ansvaret för detta behöver den budgetera med överskott vilket inte sker idag. Trots att nämnden får återrapportering om ekonomin från verksamheten beskrivs att det finns begränsade möjligheter till åtgärder då ekonomiansvaret ligger på kommunstyrelsen tillika produktionsstyrelsen. En komplicerad åtgärd uppges vara möjligheten att ändra snittpriset per elev under verksamhetsåret. Det sker ingen uppföljning i nämnden för budgeten i produktionen utan uppföljningen sker endast på det nämnden betalar ut i elevpeng (det volymbaserade). Prognosarbetet har enligt intervju förbättrats under året. Det uppges att det hade varit bättre om nämndens budget inkluderade divisionens eftersom den nuvarande modellen kan leda till att nämnden ser till att hålla sin egen budget men att underskottet läggs över på divisionen.

3.3.3 Division barn, utbildning och kultur

Divisionen får varje månad statistik från vilket elevanslaget baseras. Inför prognos bokas kontrollavstämningar in med chefer på divisionen för att stämma av intäkter och kostnader. Prognoser lämnas i mars, april, maj, oktober och december.

De diskussioner som divisionen har med nämnden rör kvalitet och verksamhet men inte ekonomin. Ekonomifrågor diskuteras istället med kommunstyrelsen. Nämndens ekonomi beskrivs som separat från divisionens. Problematiken med volymer uppges ske då många skolenheter har vikande elevunderlag. Möten har även hållits med beställarkontoret och ordförande för nämnden.

I internkontrollplanen för BUK finns avvikelser mot budget med som kontrollmoment men metod för kontroll är inte angiven.

3.3.4 Vård- och omsorgsnämnden

Budgetuppföljning sker enligt vård- och omsorgsnämndens presidium varannan månad. Exempelvis nämndens uppföljning i maj då divisionen redogjorde för underskottet och åtgärder som ska vidtas. I ekonomisk uppföljning för maj månad 2018 redovisas en åtgärd som på längre sikt förväntas skapa kostnadsbesparingar uppskattad till 10 mnkr. Vid uppföljningar som berör både nämnden och kommunstyrelsen närvarar båda politiska instanser. Samarbetet mellan nämnd, division och kommunstyrelse beskrivs vara viktigt för ett gott resultat.

Redovisning av volymutveckling, nyckeltal samt jämförelser mot referenskommuner sker inte i månadsrapporterna. Däremot redovisas en uppföljning av nyckeltal och volymer i delårsrapporten. I delårsrapporten presenteras åtgärder men beslutat slutdatum för åtgärd, beräknad effekt för innevarande år och totalt är knapphändigt redovisat.

Det sker även en behovsbaserad uppföljning enligt presidiet. Volymutveckling redovisas enligt presidiet varje månad. Externa placeringar beskrivs vara en viktig del. Vård- och omsorgsnämndens presidium beskriver vikten av att vara transparent och tydlig i styrningen. Möten har ägt rum mellan nämndens ordförande, sakkunnig i nämnden och delar av ledningsgruppen för division social omsorg varannan eller var tredje vecka för att identifiera brister och synliggöra vad som behövs åtgärdas. En informell dialog har även förts med kommunstyrelsen kring samarbetet med divisionen, genom avstämningmöten med kommundirektören samt träffar med övriga nämndordföranden. Det har gjorts kartläggningar av boendes behov, inventering av externa placeringar etc. Ett förändringsarbete har inletts både avseende uppdrag samt styrning och ledning vilket beskrivs inte ha varit helt friktionsfritt.

3.3.5 Socialnämnden

Nämnden följer sin ekonomi genom månadsrapporter (mars, maj och oktober), samt delårs- och helårsuppföljningar. Månadsrapporter innehåller en budgetuppföljning samt helårsprognos. Det finns även kommentarer till utfall och prognos. I månadsrapporter redovisas en pågående åtgärd för verksamhetsområdet med störst budgetavvikelse, ekonomiskt bistånd. Åtgärden är enligt uppgift del av kommunens påbörjade arbetsmarknadsinsatser för att minska inflödet av nya hushåll som behöver ekonomiskt bistånd och därmed inte nämndens åtgärd. Det anges emellertid inte en uppskattning av kostnad som besparingen kan förväntas innebära eller när den kan komma att ge effekt.

Redovisning av volymutveckling, nyckeltal samt jämförelser mot referenskommuner sker inte i månadsrapporterna. Volymer och nyckeltal redovisas däremot i delårsrapport.

Socialnämndens presidium uppger i intervju att de största kostnadsutmaningarna är försörjningsstöd och nyanlända. Det utökade flyktingmottagandet beskrivs ha inneburit en stor ekonomisk utmaning men att placeringar nu sjunker igen. Handlingsplan med åtgärder ska ha tagits fram för att tillse en budget i balans. Tertialrapporter går till nämnden och om avvikelser uppkommer följs dessa upp och eventuella lösningar efterfrågas. Nämnden uppger få tidiga signaler om kommande minusposter och förslag till åtgärder. De mest kritiska områdena har nämnden försökt att inkludera i internkontrollplanen, det vill säga familjehemsplaceringar och försörjningsstöd där det finns en risk att kvaliteten brister. Frågor som nämnden inte har befogenhet att lösa har även rapporterats vidare, t.ex. boendefrågor. Det framförs att det finns utrymme för en ny struktur för uppföljning och att samarbetet med vård- och omsorgsnämnden skulle kunna utvecklas.

3.3.6 Division social omsorg

Divisionen uppger att det har skapats en intern uppföljningsmodell där alla verksamhetschefer har månadsuppföljningar med sin enhetschef avseende bl.a. kvalitet och ekonomi. Det har funnits en ambition att få med HR-avdelningen och ekonomiavdelningen. Det kommer under innevarande år även genomföras tre större genomlysningar av divisionen som är kopplad till omvärldsanalys. Det har skett ett arbete för att förändra kulturen i organisationen för ökad transparens.

Budgeten uppges vara förankrad i organisationen men att många inte har förutsättningar att hålla budget. De som kan anpassa sin budget håller ofta sin budget. För de som inte når budget arbetar divisionen med delmål.

3.3.7 Enkätresultat från enhetschefer/stabschefer vid berörda divisioner

Enkätresultatet visar att kontrollen över volym- och kostnadskontrollen samt kommunikationen med verksamheten bedöms fungera väl. Däremot anser en majoritet av de svarande enhetscheferna/stabscheferna på berörda divisioner att det inte finns en särskilt god förståelse eller ingen förståelse alls från nämnd gällande volym- och kostnadsutveckling i verksamheten. De flesta anser att styrmodellen påverkar kontrollen över enhetens ekonomiska resultat negativt.

3.3.8 Bedömning

Vår bedömning är att kontrollmålet inte uppfylls.

Vår bedömning grundar sig delvis på det uppvisade ekonomiska resultatet under de senaste åren. Volymer och nyckeltal är inte heller redovisade i månadsrapporter som upprättas.

Vår bedömning är att kommunstyrelsen och nämnderna inte har analyserat hur faktiska kostnader har utvecklats under senare år i förhållande till referenskostnaden. Jämförelser mot referenskostnader har inte redovisats i de rapporter som vi har tagit del av.

Barn- och ungdomsnämnden upplever att det finns en bakbundenhet då volymutvecklingen under året skiljer sig mot budget. Intervjuuppgifter från division social omsorg och resultat från enkätundersökning påvisar en frustration med att förutsättningar inte finns för budgetföljsamhet. Vidare uttrycker socialnämnden ett behov av en ny uppföljningsstruktur. Kommunstyrelsen påtalar utmaningar med uppsikten över divisionerna och i tidigare avsnitt har vi redogjort för att vissa i kommunstyrelsens presidium anser att ansvarsutövandet är otydligt.

I helhet bedömer vi att det saknas politiskt ansvarstagande för kontroll av divisionernas volym- och kostnadsutveckling. Vi bedömer även att risken för budgetöverskridande bland nämnder ökar då ingen buffert finns för ökade volymer. Denna bedömning styrks även av resultat från enkätundersökningen.

3.4 Rutiner för uppföljning av ekonomiska och verksamhetsmässiga resultat

Kontrollmål: Det finns dokumenterade och kända rutiner för uppföljning och kontroll av verksamhetsmässiga och ekonomiska resultat.

I Budget 2019 och flerårsplan 2020-2021 anges att kommunstyrelsen ska följa upp kommunfullmäktiges budget och nämndernas beställningar löpande under år avseende ekonomi och verksamhet. Nämnder, verksamheter och ekonomifunktion ska då analysera målområden, uppdrag och aktiviteter samt ekonomiskt utfall mot med budget och prognos. Vid delårsrapportering och årsrapportering genomförs en mer samlad och fördjupad nämnd- och omvärldsanalys.

Enligt tidplan för uppföljning 2019 ska rapportering från samtliga nämnder och divisioner till ekonomifunktion och kommunstyrelsen ske i januari, mars, maj, september, och november. En extra rapport sker även till kommundirektören i juni.

Vi har dock inte tagit del av dokumentation som visar hur uppföljning ska ske till övriga nämnder och vad denna uppföljning ska innehålla.

I intervju med kommunledning visas stöd i uppföljning via intranätet, Insidan. För chefer finns instruktioner hur ekonomi- och verksamhetsplan ska utformas. Kring budgetens planeringsprocess finns information från analys till färdig budget, planeringsprocessen under året, verksamhetsplan och detaljbudget. Det finns även manual över hur uppföljnings- och prognosarbetet ska utföras i uppföljningsverktyget. Instruktioner och mallar rörande intern kontroll uppges inte finnas i verksamhetsstyrningssystemet ännu.

Det finns även information på intranätet hur ekonomisk uppföljning ska gå till samt för delårsbokslut, årsbokslut, verksamhetsberättelse och fakturahantering. För delårsbokslut och årsbokslut uppges även att detaljerade anvisningar framtas av kommunstyrelsen. Vi har tagit del av budgetanvisningarna för 2020. Enligt budgetanvisningarna ska sakkunniga för respektive nämnd ansvara för att analysera och uppdatera kommunens nämndvisa lista med volymer och nyckeltal för bevakning av grunduppdraget. Avstämning ska göras med berörd division i förekommande fall. I ärendehanteringssystemet, Platina, finns alla kommunens handlingar t.ex. anvisningar och resultat. Det finns en idé om att beställningar framöver ska göras i Hypergene för att divisionerna enklare ska kunna se helheten för sina uppdrag från nämnden. T.f. kommundirektör och t.f. biträdande kommundirektör uppges att det finns tillräckliga rutiner för uppföljningar.

Företrädare för barn, utbildning och kulturdivisionen uppges att riktlinjer finns gällande uppföljning i form av tidplan för uppföljning per månad inom divisionen med översiktliga instruktioner. Processen för chefers uppföljning finns inte dokumenterat men leds av ekonomiansvarig.

Vi har inte tagit del av specifika rutinbeskrivningar som anger vid vilka tillfällen uppföljning till nämnd ska ske och vilka uppgifter uppföljningen ska innehålla för verksamhetsområden kopplat till barn- och ungdomsnämnden, socialnämnden eller vård- och omsorgsnämnden.

3.4.1 Enkätresultat från enhetschefer/stabschefer vid berörda divisioner

En majoritet av enhetschefer/stabschefer anger i enkätsvar att det i ganska stor utsträckning eller att det i tillfredsställande utsträckning finns dokumenterade rutiner för uppföljning av ekonomi och verksamhet och att dessa följs.

3.4.2 Bedömning

Vår bedömning är att kontrollmålet delvis uppfylls.

Det finns dokumenterade rutiner som anger när uppföljning ska ske till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige och vad denna uppföljning ska innehålla. Vidare finns information och mallar på kommunens intranät hur denna uppföljning ska ske. Vi har emellertid inte tagit del av några specifika rutinbeskrivningar för verksamhetsområden kopplade till berörda nämnder eller övergripande rutinbeskrivningar som anger vid vilka tillfällen och vad uppföljningen ska innehålla till berörda nämnder utöver kommunstyrelsen.

3.5 Åtgärder för anpassning av verksamhet

Kontrollmål: Nämnden/revisionsobjektet har vidtagit erforderliga åtgärder för att anpassa verksamheten till erhållen resursram alternativt begränsa underskottet mot budget.

I Budget 2019 och flerårsplan 2020-2021 antog kommunfullmäktige fem målområden. I ett av målen inom ramen för målområdet Hållbar ekonomi uttrycks att nämnder, verksamheter och bolag ska ha en budgetavvikelse som är positiv eller 0.

I de riktlinjer för uppföljning i kommunen som vi har tagit del av finns inga föreskrivna krav på att åtgärder ska presenteras för de verksamheter som uppvisar en negativ prognos och hur dessa ska beslutas och följas upp. Vi har tidigare i rapporten uppmärksammat att det generellt har saknats en tillfredsställande redovisning av åtgärder i månadsrapporter och delårsrapporter för kommunstyrelsen och nämnder.

3.5.1 Kommunstyrelsen

I de ekonomiska uppföljningarna tom maj 2019 som vi har tagit del av presenteras åtgärder för att minska budgetunderskott men det saknas generellt uppgift om slutdatum för åtgärden, beräknad effekt av åtgärden för verksamhetsåret samt beräknad effekt totalt. I division social omsorgs verksamhetsberättelse 2018 samt i den kommunövergripande årsredovisningen beskrivs kortfattat vilka åtgärder som divisionen har arbetat med för att minska underskottet. Precis som för de ekonomiska uppföljningarna är redogörelserna dock inte utförliga med avseende på beräknad effekt och slutdatum. I division barn, utbildning och kulturs verksamhetsberättelse saknas redogörelse för vidtagna åtgärder under verksamhetsåret.

Presidiet beskriver åtgärder som har genomförts bl.a. sänkt direktupphandlingsgräns och vikariestopp. Tf. kommunchef uppger ha ökat resultatmedvetandet bland chefer. Kommunstyrelsen tar del av åtgärdsplaner och följer upp dem enligt presidiet. Det är dock inte tydligt vilken effekt åtgärder har fått. Det förs diskussion med nämnder vilken kostnad en kvalitativ verksamhet innebär.

Enligt kommunledningen finns det åtgärder som framkommit i uppföljningar och fördjupade uppföljningar. Dessa genererar inte alltid ett beslut från kommunstyrelsen men kommundirektören har i ökande omfattning skrivit fram ärenden.

I protokoll för kommunstyrelsens sammanträden 2018 som vi har granskat har inga beslut fattats om föreslagna åtgärder för att nå budgetföljksamhet eller att minska budgetunderskottet i divisionerna utöver att godkänna ekonomiska uppföljningar. Vid kommunstyrelsens sammanträde 26 februari 2018 presenterar division social omsorg i ett informationsärende åtgärder som planeras under året. En handlingsplan hade tagits fram för att bl.a. få balans i ekonomin och som skulle följas upp av kommunstyrelsen med hjälp av olika nyckeltal. Uppföljning sker i form av information vid kommunstyrelsens sammanträden 26 mars, 23 april, 11 juni och 15 oktober 2018. Det medförde inga beslut från kommunstyrelsen. Vid sammanträdet 23 april 2018 fick kommundirektören i uppdrag att ta fram förslag till aktiviteter med tillhörande konsekvensanalys för att klara balanskravet 2018 samt att kostnadsnivån i verksamheterna vid slutet av 2018 ligger i balans med budget 2019. Förslagen skulle

innehålla konsekvensanalyser och handlingsalternativ. Kommundirektören informerade om förslag till åtgärder vid sammanträden 23 maj 2018. Vid sammanträdet 11 juni informerade kommundirektören om åtgärder med beräknad ekonomisk effekt för 2019-2020. Inget beslut togs av kommunstyrelsen vid något av tillfällena.

Vid kommunstyrelsens sammanträde i januari 2019 beslutade kommunstyrelsen att uppdra till kommundirektören att genomföra två åtgärder, åt HR-avdelningen att genomföra en åtgärd, till division Barn, utbildning och kultur att genomföra en åtgärd. Kommundirektören blev även ombedd att återkomma med ytterligare åtgärder. Åtgärderna inkluderade att se över verksamheternas verksamhetssystem och samordna/effektivisera dessa och att skapa effektivare lokalresursutnyttjande. Avrapporteringstider angavs för de åtgärder som beslutats. I protokoll för kommunstyrelsens sammanträde 11 februari 2019 anges under punkten för kommundirektörens information att arbetet med de beslutade åtgärderna för minskade kostnader har påbörjats. Vid kommunstyrelsens sammanträde 25 februari 2019 ger kommundirektören uppdaterad information om en av de beslutade åtgärderna. Kommunstyrelsen får även information om de beslutade åtgärderna vid sammanträdet 25 mars 2019.

I protokoll för kommunstyrelsens sammanträde 25 mars 2019 anges att division social omsorg och division barn ungdom kultur presenterar åtgärder vid verksamhetsuppföljning men inget närmare om beskrivning av åtgärder eller när de ska vara genomförda. T.f. kommundirektör presenterar även genomförda och kommande åtgärder i samband med verksamhetsuppföljningen, sex totalt till antalet. Bland andra åtgärder beskrivs att chefer som spräcker lönebudget ska redovisa åtgärder till överordnad chef, att beslut om externa konsultinköp ska tas av Centrala ledningslaget och kraftig återhållsamhet avseende övertid. I protokoll anges inte förväntad ekonomisk effekt eller när och hur uppföljning till kommunstyrelsen för åtgärderna ska ske.

Vid kommunstyrelsens sammanträde 8 april 2019 får division Barn Utbildning Kultur i uppdrag att inarbeta 6 mnkr av det negativa resultatet under kommande år. Under samma sammanträde beslutas nya riktlinjer kring direktupphandling bl.a. att direktupphandlingsgränsen sätts till 300 tkr och att inköps- och upphandlingsenheten uppdras att sammanställa direktupphandlingar över gränsen och att dessa redovisas kvartalsvis till kommunstyrelsen.

Vid kommunstyrelsens sammanträde 29 april 2019 informerar kommundirektören att samtliga chefer i kommunen blivit samlade för information om det ekonomiska läget. Kommunstyrelsen får även information om vidtagna åtgärder men beskrivning av åtgärderna återfinns inte i protokollet. Detta är dock ett informationsärendet och inget beslut tas av kommunstyrelsen.

Vid kommunstyrelsens sammanträde 13 maj 2019 fanns ett informationsärendet med fördjupad ekonomisk uppföljning under vilket division barn utbildning kultur, beställarkontoret samt division social omsorg informerar om åtgärder som genomförts och/eller förslag på ytterligare ärenden. Det anges även att konsekvensanalys framläggs vid informationspunkten. I protokoll framgår inte vilka åtgärder som avses eller vilka konsekvenser som åtgärderna kan få. Informationsärendet innebär dock inte att kommunstyrelsen tar beslut kring åtgärderna.

Under informationsärendet ger t.f. kommundirektör under sammanträdet 26 augusti 2019 information om generellt anställnings- och inköpsstopp och att verksamheterna får i uppdrag att återkomma med förslag till åtgärder som kan bortprioriteras eller pausas.

Vi har inte tagit del av några övriga åtgärdsplaner för kommunstyrelsen.

3.5.2 Barn- och ungdomsnämnden

I nämndens månadsrapporter och delårsrapport saknas en tillfredsställande redovisning av åtgärder för att komma till rätta med budgetavvikelser. I verksamhetsberättelsen för 2018 finns endast en åtgärd presenterad som förväntas ge resultat först 2019.

Den stora kostnaden uppges vara personalkostnader enligt presidiet och denna del ansvarar kommunstyrelsen för. Samtidigt beskrivs en utmaning i att personalnedskärningar kan få en negativ effekt på kvaliteten i verksamheten. Det bedöms däremot inte vara något fel i prognoserna som görs för verksamhetsåret. Åtgärdsplaner finns föreslagna enligt presidiet men alla delar av dessa är inte överenskomna mellan division barn utbildning kultur och nämnden. Det uppges finnas en dialog och samarbete mellan nämnd och kommunstyrelse kring budgetavvikelser och i vilken mån underskott ska åtgärdas. Tydligheten kring vilka överenskomna åtgärder som krävs och hur uppföljning ska ske uppges dock kunna förbättras. Detta gäller även för dialog och samverkan kring lokalfrågor.

I de granskade protokollen för barn- och ungdomsnämndens sammanträden 2018 och 2019 har inga beslut fattats om föreslagna åtgärder för att nå budgetföljsamhet eller att minska budgetunderskottet i samband med ekonomiska uppföljningar. Vi har inte tagit del av några åtgärdsplaner beslutade av nämnden.

3.5.3 Division barn, utbildning och kultur

I intervju med barn, utbildning och kulturdivisionen beskrivs att åtgärdsplaner framtas vid avvikelser. Detta har tidigare skiljt sig åt mellan olika verksamheter men det uppges numera finnas på en relativt detaljerad nivå. Diskussion med nämnd sker däremot inte på den detaljnivån. Politiska beslutade åtgärder förekommer dock och återrapportering har skett till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen uppges inte följa upp åtgärder men KS har gett sitt godkännande eller inte till en del som har föreslagits. Enligt uppgift finns dessa föredragningar i diariet och där är det också preciserat vid vilka KS-sammanträden som dessa föredragits.

3.5.4 Vård- och omsorgsnämnden

I ekonomisk uppföljning för maj månad 2018 redovisas en åtgärd som på längre sikt förväntas skapa kostnadsbesparingar uppskattat till 10 mnkr. Denna åtgärd omnämns även i delårsrapport och verksamhetsberättelse för nämnden.

Det bedöms av vård- och omsorgsnämndens presidium krävas ett gediget arbete när det gäller åtgärder då vissa områden är underfinansierade medan det kan finnas utrymme för effektiviseringar för andra. Det krävs även en avvägning av vad som ska beslutas i nämnd, i kommunstyrelsen eller kan verkställas i divisionen. Det beskrivs att åtgärder vidtas efter att underlag har framtagits.

I protokoll för vård- och omsorgsnämnden sammanträden 2018 och 2019 som vi har granskat har inga beslut fattats om föreslagna åtgärder för att nå budgetföljsamhet eller att minska budgetunderskottet i samband med ekonomiska uppföljningar. Vi har inte tagit del av några åtgärdsplaner beslutade av nämnden.

3.5.5 Socialnämnden

I månadsrapporter redovisas en pågående åtgärd för verksamhetsområdet med störst budgetavvikelse, ekonomiskt bistånd. Det saknas däremot en uppskattning av vilken kostnadsbesparing åtgärden kan förväntas innebära eller när den kan komma att ge effekt. Åtgärden är enligt uppgift del av kommunens påbörjade arbetsmarknadsinsatser för att minska inflödet av nya hushåll som behöver ekonomiskt bistånd och därmed inte nämndens åtgärd. Åtgärden benämns även i delårsrapporten men däremot inte i verksamhetsberättelsen. Istället beskrivs en annan åtgärd för att på sikt minska ekonomiskt bistånd ha genomförts. I likhet med åtgärden som presenterats i månadsrapporter och delårsrapport anges inte förväntad effekt på besparingen och när den ska ha genomförts. Denna satsning tar dock, till skillnad från tidigare nämnda, sitt avstamp ur en kartläggning av bidragstagare som gjorts av division Social omsorg på nämndens uppdrag i beställning för 2019.

Presidiet framför att en ökad budgetram för 2019 är ett steg i rätt riktning. För verksamhetsområden där det från början varit tydligt att budgetram inte skulle räcka har det framförts till kommunstyrelsen. Divisionen uppges upprätta handlingsplaner med åtgärder vid behov men att det finns utmaningar i att hitta kortsiktiga lösningar. Det uppges finnas utrymme för att förbättra dialogen med kommunstyrelsen. Presidiet får genom sina möten med divisionen åtgärdsplaner presenterade vilket följs upp på nästkommande presidie möten. Det framgår dock att det framförallt är kommunstyrelsen som tar del av åtgärdsplaner.

I protokoll för socialnämnden sammanträden 2018 och 2019 som vi har granskat har inga beslut fattats om föreslagna åtgärder för att nå budgetföljsamhet eller att minska budgetunderskottet i samband med ekonomiska uppföljningar. Vi har inte tagit del av några åtgärdsplaner beslutade av nämnden.

3.5.6 Division social omsorg

Division social omsorg uppger i intervju att det finns en förståelse från politiken men inget politiskt beslut om åtgärder från kommunstyrelsen eller nämnd har fattats under tidigare verksamhetsår. Dialogen med ordförande i vård- och omsorgsnämnden upplevs annorlunda efter valet med en tätare dialog och mer engagemang att diskutera åtgärder. I år har ordförande i nämnd gett uppdrag till divisionen att ta fram ytterligare åtgärder. Divisionen kartlägger i nuläget boendestöd och den korta sjukfrånvaron och har gått igenom de administrativa delarna av division social omsorg. Prioriterade uppgifter för divisionen är att ta hem externa placeringar och att minska försörjningsstödet.

3.5.7 Enkätresultat från enhetschefer/stabschefer vid berörda divisioner

En majoritet av de svarande anser att det i ganska stor utsträckning föreslås åtgärder med kort varsel då avvikelser uppkommer. Däremot bedöms det finnas vissa brister när det gäller stödet för att nå budgetmål och tillfredsställande rutiner för att vidta åtgärder när det behövs.

3.5.8 Bedömning

Vår bedömning är att kontrollmålet inte uppfylls.

Vi har i vår granskning inte fått ta del av beslutade åtgärdsplaner från kommunstyrelsen som tagits fram för att nå budgetföljksamhet eller minska uppkommet underskott under 2018. Åtgärder har ofta inkluderats i månadsrapporterna men generellt är slutdatum för åtgärd, beräknad effekt för innevarande år och totalt knapphändigt redovisat. I protokoll återfinns ett antal informationsärenden rörande åtgärder men inga specifika beslut kring åtgärder togs trots ett eskalerande budgetunderskott.

Vi kan konstatera att kommunstyrelsen varit mer aktiv gällande åtgärder för en ekonomi i balans under 2019 hittills. Det har fattats ett antal beslut t.ex. att uppdra till kommundirektören och division barn utbildning kultur att genomföra åtgärder i januari och april. Ofta saknas dock tydliga uppgifter om åtgärders förväntade effekt och slutdatum i redovisningen av åtgärder i verksamhetsuppföljningar och protokoll även för 2019.

Vi har inte tagit del av åtgärdsplaner från socialnämnden, vård- och omsorgsnämnden eller barn- och ungdomsnämnden och inte kunnat se att beslut fattats om åtgärder i protokoll. Socialnämndens presidium samt vård- och omsorgsnämnden presidium uppger visserligen att åtgärder effektueras efter att de har framtagits men i månadsrapportering och annan ekonomisk uppföljning har vi sett få exempel på sådana. Barn- och ungdomsnämndens presidium uppger att det finns åtgärdsplaner framtagna inom divisionen men att alla delar av dem inte är överenskomna mellan divisionen och nämnden.

Vidare finner vi en uppenbar brist på samarbete mellan nämnd, kommunstyrelse och division i arbetet att ta fram och besluta om åtgärder vid avvikelser även om vissa vi intervjuat gett uttryck för en förbättrad samverkan på senare tid. Socialnämnden lyfter även kommunikationsbrist mot kommunstyrelsen i intervju. Barn- och ungdomsnämnden menar att det finns utrymme för ökad tydlighet kring vilka överenskomna åtgärder som krävs och hur dessa ska följas upp.

Det saknas en tydlig samverkan mellan nämnd och kommunstyrelse för att tillse att adekvata åtgärder effektueras. I vissa fall har åtgärder diskuterats i mindre formella dialoger. Vi anser dock att föreslagna åtgärder bör beslutas vid ordinarie sammanträden. Vi bedömer att det finns en bristande transparens och formalitet för beslut om åtgärder i den mån de fattas även om vi har noterat att kommunstyrelsen varit mer aktiv i sitt beslutsfattande avseende åtgärder under 2019. Styrelse och nämnder bör fatta beslut om åtgärdsplaner samt följa upp dessa med en systematik och i behörig ordning. Vidare bör åtgärder utförligt dokumenteras med slutdatum och förväntad ekonomisk konsekvens för att säkerställa spårbarhet och för att underlätta utvärdering av deras effekt.

4. Revisionell bedömning

Vår revisionella bedömning är att kommunstyrelsen ej har säkerställt en effektiv och ändamålsenlig ekonomistyrning i kommunen som helhet. Det finns stöd för verksamheten och övriga nämnder utifrån ett ekonomistyrningsperspektiv i form av riktlinjer och rutiner. Samverkan i budget- och uppföljningsarbetet mellan kommunstyrelsen, nämnder och divisioner har även i viss utsträckning förbättrats. Dock kvarstår brister och otydlighet i uppföljningsarbetet gällande samverkan och styrning vilket vi anser föranleder att ansvaret för att tillse kontroll över kostnader och att vidta erforderliga åtgärder vid behov inte i tillräcklig utsträckning säkerställs. Inte minst i arbetet med att ta fram och besluta om åtgärder bedömer vi det finnas en uppenbar brist på formalitet, tydlig dokumentation och spårbarhet.

Vår revisionella bedömning är vidare att kommunstyrelsen, barn- och ungdomsnämnden, socialnämnden samt vård- och omsorgsnämnden inte helt säkerställer en ändamålsenlig styrning och ledning av verksamhet och ekonomi. Vi bedömer att berörda nämnder inte i tillräcklig utsträckning har analyserat volym- och kostnadsutveckling. Dessa analyser bör redovisas löpande i nämndernas ekonomiska uppföljning. Vi har inte heller i vår granskning kunnat se några rutiner för nämnderna för uppföljning av verksamhet och ekonomi eller beslutade åtgärdsprogram som tagits fram vid behov.

5. Rekommendationer

Utifrån resultatet av genomförd revisionsgranskning lämnar vi följande rekommendationer:

- Kommunstyrelsen bör säkerställa att ansvarsfördelningen för uppföljningsarbetet mellan kommunstyrelsen och nämnder är tydliggjort och förankrat.
- Kommunstyrelsen och övriga berörda nämnder bör säkerställa att utvecklingen av kostnader i relation till referenskostnader samt nyckeltalens utveckling löpande följs, analyseras och redovisas.
- Kommunstyrelsen och övriga berörda nämnder bör försäkra sig om tillräcklig information för att kunna konsekvensbedöma besparingsåtgärder för en budget i balans.
- Kommunstyrelsen och övriga berörda nämnder bör säkra en konsekvent kvalitet på åtgärdsplanerna och säkra att effektiviseringsåtgärderna är tillräckligt omfattande i relation till de prognosticerade underskotten.

- Barn- och ungdomsnämnden, socialnämnden samt vård- och omsorgsnämnden bör tillse att det finns dokumenterade rutinbeskrivningar som anger vid vilka tillfällen uppföljning av ekonomiska- och verksamhetsmässiga resultat ska ske och vilka underlag och analyser som ska presenteras vid varje tillfälle. Det bör även säkerställas att rutinbeskrivningarna är förankrade i verksamheterna.
- Kommunstyrelsen och övriga berörda nämnder bör formalisera arbetet med att ta fram och besluta om nödvändiga åtgärder samt dokumentera antagna åtgärder. Detta arbete kan med fördel tydliggöras i riktlinjer och rutiner.

Bilaga 1. Granskad dokumentation (urval)

- Budget 2018 och flerårsplan 2019-2020
- Budget 2019 och flerårsplan 2020-2021
- Budgetanvisningar 2020, plan 2021-2022
- Delegationsordning kommunstyrelsen (antagen 2017-03-06)
- Delegationsordning barn- och ungdomsnämnden (antagen 2019-02-06)
- Delegationsordning vård- och omsorgsnämnden (antagen 2018-10-04)
- Delegationsordning socialnämnden (2019-02-11)
- Delårsrapport 2018 barn- och ungdomsnämnden
- Delårsrapport 2018 kommunövergripande
- Delårsrapport 2018 socialnämnden
- Delårsrapport 2018 vård- och omsorgsnämnden
- Detaljerade anvisningar till budgetarbetet
- Ekonomisk uppföljning till kommunstyrelsen (flertalet)
- Månadsrapporter 2018 barn- och ungdomsnämnden (flertalet)
- Månadsrapporter 2018 socialnämnden (flertalet)
- Månadsrapporter 2018 vård- och omsorgsnämnden (flertalet)
- Policy för god ekonomisk hushållning (antagen av kommunfullmäktige 2013-12-10)
- Reglemente kommunstyrelsen (antagen 2016)
- Reglemente barn- och ungdomsnämnden (antagen 2018-12-11)
- Reglemente vård- och omsorgsnämnden (antagen 2017-06-13)
- Reglemente socialnämnden (antagen 2017-06-13)
- Tidplan för budget 2019 (2018-08)
- Utdrag protokoll kommunstyrelsen 2019-01-28 KS § 11
- Verksamhetsberättelse 2018 barn- och ungdomsnämnden
- Verksamhetsberättelse 2018 division barn, utbildning, kultur
- Verksamhetsberättelse 2018 division social omsorg
- Verksamhetsberättelse 2018 kommunstyrelsen
- Verksamhetsberättelse 2018 socialnämnden
- Verksamhetsberättelse 2018 vård- och omsorgsnämnden
- Årsredovisning 2017
- Årsredovisning 2018

Stockholm, oktober 2019

Uppdragsledare Marie Lindblad

Projektledare Samir Sandberg

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Nyköpings kommuns revisorer enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den 8 mars 2019. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.

SN §

Dnr SN19/27

Familjerådgivningens verksamhet år 2019

Socialnämnden ansvarar enligt socialtjänstlagen för att familjerådgivning kan ges till dem som begär det. I Nyköpings kommun har verksamheten upphandlats och bedrivs av en extern utförare. Avtalet med företaget Nyköpings familjerådgivning har tecknats gemensamt med Oxelösund och Trosa kommuner.

Under år 2019 har familjerådgivningen haft totalt 480 besök av invånare i Nyköpings kommun. En egenavgift om 300 kr tas ut vid varje besök men möjlighet finns till avgiftsbefrielse i de fall personerna uppbär försörjningsstöd. Nyköpings kommuns kostnad för familjerådgivningen uppgick till 751 tkr år 2019.

En brukarundersökning har genomförts på familjerådgivningen och denna visar ett mycket positivt resultat. Undersökningen genomfördes via enkäter som lämnades till familjerådgivarnas besökare under perioden 15 oktober – 15 november 2019. Undersökningens resultat baseras på 67 inkomna enkätsvar. 95 % av de svarande tycker att möjligheten att komma i kontakt med familjerådgivningen var ganska eller mycket bra, 100 % svarar att de blivit bra eller mycket bra bemötta, 100 % tycker att deras situation förändrats efter samtalet/samtalen och 97 % kan tänka sig att rekommendera andra att gå till familjerådgivningen.

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att

att godkänna informationen om familjerådgivningens verksamhet år 2019

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Socialnämnden

Familjerådgivningens verksamhet år 2019

Ärendet i korthet

Socialnämnden ansvarar enligt socialtjänstlagen för att familjerådgivning kan ges till dem som begär det. I Nyköpings kommun har verksamheten upphandlats och bedrivs av en extern utförare. Avtalet med företaget Nyköpings familjerådgivning har tecknats gemensamt med Oxelösund och Trosa kommuner.

Under år 2019 har familjerådgivningen haft totalt 480 besök av invånare i Nyköpings kommun. En egenavgift om 300 kr tas ut vid varje besök men möjlighet finns till avgiftsbefrielse i de fall personerna uppbär försörjningsstöd. Nyköpings kommuns kostnad för familjerådgivningen uppgick till 751 tkr år 2019.

En brukarundersökning har genomförts på familjerådgivningen och denna visar ett mycket positivt resultat. Undersökningen genomfördes via enkäter som lämnades till familjerådgivarnas besökare under perioden 15 oktober – 15 november 2019. Undersökningens resultat baseras på 67 inkomna enkätsvar. 95 % av de svarande tycker att möjligheten att komma i kontakt med familjerådgivningen var ganska eller mycket bra, 100 % svarar att de blivit bra eller mycket bra bemötta, 100 % tycker att deras situation förändrats efter samtalet/samtalen och 97 % kan tänka sig att rekommendera andra att gå till familjerådgivningen.

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att

att godkänna informationen om familjerådgivningens verksamhet år 2019

Anna Ulf

Sakkunnig tjänsteman

SN §

Dnr SN19/26

Rapportering av genomförd internkontroll 2019

Socialnämnden fastställde 2019-04-25 en internkontrollplan för sina ansvarsområden år 2019 i enlighet med 6 kap 6 § kommunallagen. En uppföljning har nu genomförts och denna visar att Socialnämnden har genomfört sina kontroller enligt plan.

En sammanfattning av genomförd internkontroll 2019 lämnas som bilaga till tjänsteskrivelse.

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar

att godkänna sammanfattning av genomförd internkontroll för Socialnämnden 2019, bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2020-01-13

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Revisorerna

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

|

|

|

Socialnämnden

Rapportering av genomförd internkontroll Socialnämnden år 2019

Ärendet i korthet

Socialnämnden fastställde 2019-04-25 en internkontrollplan för sina ansvarsområden år 2019 i enlighet med 6 kap 6 § kommunallagen. En uppföljning har nu genomförts och denna visar att Socialnämnden har genomfört sina kontroller enligt plan.

En sammanfattning av genomförd internkontroll 2019 lämnas som bilaga till tjänsteskrivelse.

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar

att godkänna sammanfattning av genomförd internkontroll för Socialnämnden 2019, bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2020-01-13

Anna Ulf

Sakkunnig tjänsteman

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Revisorerna

Sammanfattning av genomförd internkontroll Socialnämnden år 2019

Genomförd internkontroll

För samtliga områden som angivits i Socialnämndens internkontrollplan för 2019 har kontroller genomförts enligt plan.

Punkt 1: Brist på uppsökande verksamhet mot ungdomar gör att insatser försenas och behovet av stöd ökar

Området har följts upp genom information från division Social omsorg (DSO) vid nämndsammanträde. Under året har det varit oroligt bland ungdomar i staden och särskilt uppmärksammat blev oroligheter i Brandkärr. Under flera års tid har det uppsökande arbetet mot ungdomar av karaktär "fältarbete" haft litet utrymme i verksamheten för att behovet ansetts vara litet eftersom ungdomar vistades allt mindre i utomhusmiljöer. Trenden har dock vänt på senare tid och DSO beskriver att man ser behov av mer resurser för det uppsökande arbetet men att man försöker möta situationen genom att bland annat avsätta öppenvårdspersonal för till exempel närvaro i skolor och nattvandring i bostadsområden när särskilda behov uppstår. I nämndens budget för 2020 saknas utrymme för utökad verksamhet men kommunens satsningar, med statlig finansiering, på ungdomsledare och integrationspedagoger kommer också att kunna möta ungdomar på ett sätt som kan minska behovet av insatser från Socialnämnden. Sammantaget bedömer Socialnämnden att behovet av uppsökande verksamhet mot ungdomar är ett kritiskt område som fortsatt behöver bevakas i nämndens internkontroll 2020.

Punkt 2: Behovet av akuta boendelösningar för nyanlända kan inte tillgodoses med inhyrda fastigheter vilket leder till att Socialnämndens kostnader ökar

Området har följts upp genom informationer från DSO vid nämndsammanträden. När nämndens internkontrollplan togs fram hade kontraktet för ett av kommunens tre förhyrda tillfälliga boenden för nyanlända (Lanternan) upphört och planering var att säga upp ytterligare ett boende (Emtnäs) vid halvåret 2019. Under våren gjordes en annan bedömning av behovet och man valde att behålla Emtnäs hela år 2019. Detta fick till följd att behovet av tillfälliga boendelösningar för nyanlända tryggades men tyvärr också att nämndens budget för verksamheten överskreds. Kommunstyrelsen har vid två tillfällen under året beslutat att lämna medel till Socialnämnden från sitt balanskonto för nyanlända för ändamålet. Behovet av tillfälliga boendelösningar för nyanlända har nu minskat tack vare en bättre tillgång på hyresbostäder i kommunen

och Socialnämnden bedömer att området inte behöver ingå i nämndens internkontroll år 2020.

Punkt 3: Bristande samverkan kring personer med samsjuklighet gör att personer far illa och Socialnämndens kostnader ökar

Området har följts upp genom information från DSO vid nämndsammanträde. Nämnden har följt området tidigare i sin internkontroll och kunnat konstatera att flera insatser har tillkommit för målgruppen de senaste åren. Fortfarande saknas dock ett boende för personer med samsjuklighet i kommunen och behov finns av en bättre samordning av insatser inom kommunen för målgruppen. I budget 2020 har Socialnämnden och Vård- och omsorgsnämnden lämnat ett gemensamt särskilt uppdrag till DSO gällande samordning av insatser för målgruppen. Socialnämnden kommer att få två åiterrapporteringar från DSO gällande det särskilda uppdraget under år 2020 och nämnden bedömer att området blir fortsatt bevakat genom detta.

Punkt 4: Ökande antal orosanmälningar leder till bristande kvalitet på utredningar

Området har följts upp genom information från DSO vid nämndsammanträde. Antalet orosanmälningar ligger på liknande nivå som förra året men verksamheten beskriver att man i nuläget har flera komplexa ärenden som tar mycket tid att hantera. IVO riktade år 2018 kritik mot verksamheten och Barn- och ungdomsenheten har efter det sett över rutiner och kompetens i verksamheten. Socialnämnden bedömer att verksamheten behöver följas upp ytterligare utifrån ett kvalitetsperspektiv. Socialnämnden kommer att kontrollera hantering av orosanmälningar gällande barn och unga som kan ha utsatts för våld i 2020 års internkontroll.

Punkt 5: Bristande rehabiliteringssamverkan med FK och Regionen leder till att personer med ekonomiskt bistånd får otillräckligt stöd samt till ökade kostnader för Socialnämnden

Området har följts upp genom information från DSO vid nämndsammanträde. Antalet personer som har antingen utrett arbetshinder eller sjukskrivning utan ersättning från Försäkringskassan (FK), som orsak till sitt behov av bistånd ökar. Särskilt FK är svårt att få med i samverkan och allt fler personer nekade ersättning vid sjukskrivning. Sedan år 2018 har FK även dragit sig ur TRIS (Tidig Rehabilitering i Samverkan) som är en struktur och organisation för rehabiliteringssamverkan i Sörmland. Antalet personer med ej utrett arbetshinder som orsak till behovet av försörjningsstöd uppgick år 2019 till 247 personer jämfört med 230 personer år 2018. Antalet personer som var O-klassade (saknade sjukpenninggrundande inkomst på FK), blivit utförsäkrade eller fått ersättning indragen från FK uppgick sammanlagt till 159 personer år 2019 jämfört med 145 personer år 2018. Socialnämnden bedömer att utvecklingen inom området är oroande och kommer att följa upp utvecklingen vad gäller orsaker bakom behovet av försörjningsstöd i sin internkontroll 2020.

SN §

Dnr SN20/13

Internkontrollplan 2020

Socialnämnden ska fastställa en internkontrollplan för sina ansvarsområden i enlighet med 6 kap 6 § kommunallagen. Uppföljning och revidering av planen sker årligen.

I 6 kap 6 § kommunallagen definieras nämndens ansvar för den interna kontrollen:

”Nämnderna ska var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De skall också se till att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.”

En fungerande intern kontroll är en förutsättning för att nämnden ska kunna leva upp till kraven på god ekonomisk hushållning, tillförlitlig finansiell rapportering och uppföljning om verksamheten samt efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer mm. Nämnden ska ha dokumenterade rutiner som följs upp och revideras årligen.

Internkontrollen ska vara:

- Förebyggande – som förhindrar att en viss händelse kan inträffa
- Begränsande – skadeverkningarna begränsas om händelsen inträffar
- Rapportering – som säkerställer att händelsen upptäcks

Delar av Socialnämndens presidium har tillsammans med sakkunnig tjänsteman genomfört en risk- och väsentlighetsanalys utifrån vilken en internkontrollplan sedan tagits fram. Förslaget till internkontrollplan för Socialnämnden 2020 lämnas som bilaga till tjänsteskrivelse.

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar

att anta internkontrollplan för Socialnämnden år 2020, bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2020-01-10

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Revisorerna

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Socialnämnden

Internkontrollplan för Socialnämnden år 2020

Ärendet i korthet

Socialnämnden ska fastställa en internkontrollplan för sina ansvarsområden i enlighet med 6 kap 6 § kommunallagen. Uppföljning och revidering av planen sker årligen.

I 6 kap 6 § kommunallagen definieras nämndens ansvar för den interna kontrollen:

”Nämnderna ska var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De skall också se till att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.”

En fungerande intern kontroll är en förutsättning för att nämnden ska kunna leva upp till kraven på god ekonomisk hushållning, tillförlitlig finansiell rapportering och uppföljning om verksamheten samt efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer mm. Nämnden ska ha dokumenterade rutiner som följs upp och revideras årligen.

Internkontrollen ska vara:

- Förebyggande – som förhindrar att en viss händelse kan inträffa
- Begränsande – skadeverkningarna begränsas om händelsen inträffar
- Rapportering – som säkerställer att händelsen upptäcks

Delar av Socialnämndens presidium har tillsammans med sakkunnig tjänsteman genomfört en risk- och väsentlighetsanalys utifrån vilken en internkontrollplan sedan tagits fram. Förslaget till internkontrollplan för Socialnämnden 2020 lämnas som bilaga till tjänsteskrivelse.

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar

att anta internkontrollplan för Socialnämnden år 2020, bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2020-01-10

Anna Ulf

Sakkunnig tjänsteman

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Revisorerna

Kontrollområde (process/styrdokument/rutin)	Hot/risk	Kontrollmoment	Ansvarig	Metod	Frekvens	Konsek/S annolikhet	Rapport till
Verksamhetsbeställning	Antalet personer med sjukdom eller andra arbetshinder ökar inom försörjningsstöd vilket leder till ökat utanförskap och ökade kostnader för Socialnämnden	Särskild uppföljning av statistik över orsak till behovet av ekonomiskt bistånd	SAK	Info från DSO	Sammanträden 2020-06-11 och 2020-10-22	16	SN
Budget och verksamhetsbeställning	Socialnämnden brister i uppföljning av verksamheten och vidtar inte åtgärder för att hålla budget	Kontroll att verksamhetsuppföljning gjorts enligt beställning och samtal kring eventuella åtgärder	SAK	Avstämning mellan presidie och DSO	Vid samtliga presidie-möten	12	SN
Verksamhetsbeställning	Brister i handläggning av orosanmälningar gällande barn och unga som kan ha utsatts för våld leder till att barn och unga inte får skydd	Kontrollgranskning av hantering av orosanmälningar gällande våld	SAK	Kontrollgranskning	10 slumpvisa stickprov under året	16	SN
Verksamhetsbeställning	Brist på uppsökande arbete mot ungdomar leder till uteblivna eller försenade insatser från socialtjänsten samt till ökad oro i kommunen	Särskild uppföljning av situationen och hur samverkan fungerar kring ungdomar i kommunen med fokus på framtiden	SAK	Info från DSO	Sammanträden 2020-04-02 och 2020-09-03	12	SN

Risk- och väsentlighetsmatris

KONSEKVENNS (1-5)						
5-Mycket allvarlig	5	10	15	20	25	
4-Allvarlig	4	8	12	16	20	
3-Kännbar	3	6	9	12	15	
2-Lindrig	2	4	6	8	10	
1-Försumbar	1	2	3	4	5	
	1-Osannolik	2-Mindre sannolik	3-Möjlig	4-Sannolik	5-Mycket sannolik	SANNO- LIKHEIT (1-5)

Risk- och väsentlighetsanalys

Hot/risk	Konsekvens	Sannolikhet	Konsekvens/Sannolikhets värde
Ta upp alla hot och risker som ni kan komma på i er verksamhet			0
Brister i handläggning av ärenden gällande misstanke om att barn och unga utsatts för våld	4	4	16
Antalet personer med sjukdom och andra arbetshinder ökar inom försörjningsstödet	4	4	16
Brist på uppsökande arbete mot ungdomar leder till uteblivna eller försenade insatser	4	3	12

Brister i handläggning av ärenden gällande våld/hedersrelaterat våld i nära relation	4	2	8
			0
Socialnämnden brister i verksamhetsuppföljning och vidtar inte åtgärder för att hålla budget	4	3	12
			0
			0
Otillräcklig kunskap/bristande hantering av Lex Sarah och avvikelserapportering gör att brister i verksamheten inte kommer till nämndens kännedom	3	3	9
			0
			0
			0
			0

Moment/risker med låg konsekvens- och sannolikhetnivå ska inte tas med i internkontrollplanen. Se matrisen ovan.

SN §

Dnr SN20/14

Attestförteckning för Socialnämnden 2020

Nyköpings kommuns ekonomiska transaktioner regleras i kommunens Attestreglemente som antas av Kommunstyrelsen. Med attest avses att intyga att kontroll av den ekonomiska transaktionen har utförts på ett korrekt sätt. Varje nämnd ska utse beslutsattestanter och ersättare inför ny mandatperiod samt vid byte av tjänst. Attesträtt ges till personer som är angivna på nämndens attestförteckning.

Två personer byter nu tjänst och nya personer tillträder. Sakkunnig tjänsteman Anna Ulf slutar sin tjänst och Cecilia Moore tillträder istället. Beställarchef Peter Knutsson har slutat sin tjänst och tillförordnad chef är Solweig Eriksson Kurg. Cecilia Moore får nu attesträtt för Socialnämnden, Anna Ulf träder in som ersättare i första hand och Solweig Eriksson Kurg i andra hand.

Förslag till attestförteckning framgår av bilaga till tjänsteskrivelse.

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar

att godkänna attestförteckning för Socialnämnden 2020, bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2020-01-10

Beslutet skickas till

Ekonomiavdelningen

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Attestförteckning för Socialnämnden år 2020

Ärendet i korthet

Nyköpings kommuns ekonomiska transaktioner regleras i kommunens Attestreglemente som antas av Kommunstyrelsen. Med attest avses att intyga att kontroll av den ekonomiska transaktionen har utförts på ett korrekt sätt. Varje nämnd ska utse beslutsattestanter och ersättare inför ny mandatperiod samt vid byte av tjänst. Attesträtt ges till personer som är angivna på nämndens attestförteckning.

Två personer byter nu tjänst och nya personer tillträder. Sakkunnig tjänsteman Anna Ulf slutar sin tjänst och Cecilia Moore tillträder istället. Beställarchef Peter Knutsson har slutat sin tjänst och tillförordnad chef är Solweig Eriksson Kurg. Cecilia Moore får nu attesträtt för Socialnämnden, Anna Ulf träder in som ersättare i första hand och Solweig Eriksson Kurg i andra hand.

Förslag till attestförteckning framgår av bilaga till tjänsteskrivelse.

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar

att godkänna attestförteckning för Socialnämnden 2020, bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2020-01-10

Anna Ulf

Sakkunnig tjänsteman

Beslutet skickas till

Ekonomiavdelningen

Attestförteckning

Socialnämnden 2020

Ansvar	Verksamh	Benämning	Beslutsattest	Ersättare	Referenskod	Faktmottagare/granskare	Kommentar	Datum	Sign
2201	ORDFÖRANDE Socialnämnden 02200	Socialnämnden EGNA ADMINISTRATIONSFASTH	Marjo Gustafsson	Ibrahim Mohamud Haji	NK22	Anders Lindblom			
2203	BESTÄLLARE Socialnämnden 02100 02200 71490 75450 75381 79000	Socialnämnden VERKSAMH.STYR-OFÖRDELAT VERKSAMHETSNAEMNDER FAMILJERÅDGIVNING MIRA STADSMISSIONEN BIDRAG TILL ORGANISATIONER	Cecilia Moore	Anna Ulf	NK22	Anders Lindblom			
2205	BESTÄLLARE Socialnämnden 74401 74402 74403 74404 74406	Socialnämnden KOMMUNERS MYND.H.GEMENS KOMMUNERS FÖRSÖRJN.STÖD KOMMUNERS BARN O UNGA KOMMUNERS VUXNA KOMMUNERS NYANLÄNDA	Cecilia Moore	Anna Ulf	NK22	Anders Lindblom			
2201, 2203,2205			Solweig Eriksson Kura		NK22	Anders Lindblom			

SN §

Dnr SN19/4

Delegationsärenden

För att ta del av anmälda delegationsbeslut på nämndsammanträde, var god kontakta nämndsekreterare senast två arbetsdagar innan mötet för att säkerställa att handlingarna hinner tas fram.

För begäran om allmän handling, kontakta ansvarig registrator.

Bilaggt finns en förteckning över delegationsbeslut fattade till och med 2020-01-22.

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar

att lägga förtecknade delegationsärenden till handlingarna.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Socialnämnden

Delegationsbeslut

Pt	Dnr	Handlingsrubrik	Beslutande	Beslutsdatum
4.2.1	DSO19/9:30	Anmälan om delegationsbeslut tillf tillstånd O Learys, Domino tillf tillstånd slutet sällskap Blommehof hotell	Alkoholinspektöe	2019-12-06
4.2.1	DSO19/9:30	Anmälan om delegationsbeslut tillf tillstånd O Learys, Domino tillf tillstånd slutet sällskap Blommehof hotell	Alkoholinspektör	2019-12-06
4.1.6	DSO19/9:30	Anmälan om delegationsbeslut tillf tillstånd O Learys, Domino tillf tillstånd slutet sällskap Blommehof hotell	Alkoholinspektör	2019-12-16
4.1.6	DSO19/9:31	Anmälan om delegationsbeslut tillf tillstånd slutet sällskap Gula Ankan, Utökat tillstånd allmänheten VS Bar och kök	Alkoholinspektör	2019-12-05
4.2.1	DSO19/9:31	Anmälan om delegationsbeslut tillf tillstånd slutet sällskap Gula Ankan, Utökat tillstånd allmänheten VS Bar och kök	Alkoholinspektör	2019-12-20
1.1.1	SN19/25:5	Beslut avseende att lämna återrapportering gällande hur stimulansmedel från Socialstyrelsen använts inom den sociala barn- och ungdomsvården år 2019	Ordförande Socialnämnden	2020-01-08
1.1.1	SN19/60:4	Beslut att avsluta Lex Sarah-rapport avseende eventuellt missförhållande på Familjehemsenheten	Ordförande Socialnämnden	2019-12-12

Socialnämnden

Delegationsbeslut till
Socialnämnden
2020-01-30

Pt	Dnr	Handlingsrubrik	Beslutande	Beslutsdatum
	SN19/4:45	Lista över beslut, november 2019	Division Social omsorg	2019-11
	SN19/4:46	Lista över beslut, november 2019	Division Social omsorg	2019-11
	SN19/4:47	Protokoll från sammanträde med Socialutskottet 2019-12-17	Socialutskottet	2019-12-17
	SN19/4:48	Lista över beslut, december 2019	Division Social omsorg	2019-12
	SN19/4:50	Lista över beslut från Vuxenheten, Division Social omsorg, december 2019	Division Social omsorg	2019-12
	SN20/4:1	Protokoll från sammanträde med Socialutskottet 2020-01-14	Socialutskottet	2020-01-14

SN §

Dnr SN19/1

Anmälningssärenden

För att ta del av anmälningssärenden på nämndsammanträde, var god kontakta nämndsekreterare senast två arbetsdagar innan mötet för att säkerställa att handlingarna hinner tas fram.

För begäran om allmän handling, kontakta ansvarig registrator.

Bilagat finns en förteckning över inkomna anmälningssärenden till och med 2020-01-22.

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar

att lägga rubricerade anmälningssärenden till handlingarna.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Socialnämnden

Anmälningar

Nr	Från	Handlingsrubrik	Dnr
1	Beställarkontoret	Cirkulär 19:48, från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR): Samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård	SN19/1:20
2	Beställarkontoret	Nyhetsbrev från Migrationsverket, Länsstyrelserna och Arbetsförmedlingen: Om mottagande och bosättning av nyanlända personer	SN19/1:21
3	Beställarkontoret	Redovisning av enkätsvar gällande Nyköpings Familjerådgivning 2019	SN19/27:2.1
4	Beställarkontoret	Protokollsutdrag Kommunstyrelsen § 309 2019-12-16, Ansökan från Socialnämnden och Kompetens- och arbetsmarknadsnämnden om medel från balanskonto för nyanlä	SN19/65:2
5	Division Social omsorg	Lex Sarah rapport avseende missförhållanden, Enheten Sociala Beredskapen, Division Social omsorg	SN20/16:1